

POKALBYJE SU PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENE
– DĖMESYS LITUANISTINIAM ŠVIETIMUI UŽSIENYJE

2020-05-14

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda konferenciniu skambučiu bendravo su Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) Valdybos bei Jaunimo sąjungos nariais. Pokalbio metu aptartos užsienio lietuvių aktualijos, šalims stengiantis suvaldyti pandemijos sukeltos krizės padarinius. Prie pokalbio prisijungė lietuvių diasporos atstovai iš viso pasaulio – Europos, Amerikos, Australijos.

Prezidentas padėkojo užsienio lietuviams už jų aktyvumą, prisidedant prie kovos su koronavirusu įvairiose pasaulio valstybėse, paramą Lietuvai bei įsitraukimą, organizuojant Lietuvos piliečių grįžimą į Tėvynę. „Daugiau nei keturiasdešimtyje šalių visame pasaulyje lietuviai padėjo vieni kitiems grįžti į Tėvynę, prasidėjus koronaviruso krizei, – vieni ėmėsi organizuoti keliones, kiti prisidėjo pagalba vertėjaujant, tretį svečiose šalyse strigusiams lietuviams pasiūlė apsigyventi savo namuose. Tai – unikalus pasaulio lietuvių vienybės pavyzdys. Susidūrę su negandomis, mes nepamirštame esantys vienos

Lietuvos vaikais, pabirusiais po visą pasaulį, tačiau nepalaužiamais savo dvasia ir ryžtu“, – teigė Prezidentas.

Prezidentas pabrėžė lituanistinio švietimo užsienyje svarbą ir Lietuvos paramą sklandžiam jo organizavimui sudėtingu laikotarpiu. Šalies vadovas domėjosi užsienyje esančių lietuviškų mokyklų veikla per karantiną ir teigiamai įvertino užsienio lietuvių mokyklinio amžiaus vaikams sudarytas sąlygas mokytis Lietuvos mokyklose nuotoliniu būdu ir karantino metu naudotis atviromis nuotolinio mokymosi platformomis lietuvių kalba.

Šalies vadovas su PLB atstovais aptarė grįžtančių į Lietuvą piliečių statistiką bei jų integracijos Lietuvoje klausimus. Daug dėmesio skirta sugrįžusių migrantų šeimų vaikų ugdymo klausimui ir suaugusiųjų galimybėms įsidarbinti Lietuvoje krizės metu.

Pokalbyje aptartas siekis užtikrinti sklandų šių metų spalio mėnesį vykšančių LR Seimo rinkimų organizavimą ir užsienio lietuvių dalyvavimą juose. Prezidentas priminė, kad 2019 m. LR Vyriausioji

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda konferenciniu skambučiu bendravo su Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) Valdybos bei Jaunimo sąjungos nariais. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr.*

rinkimų komisija patvirtino Pasaulio lietuvių vienmandatę apygardą, kurios pagrindu rinkimai bus organizuojami pirmą kartą istorijoje. Šalies vadovas akcentavo, jog būtinas aktyvus išeivijos dalyvavimas rinkimuose, parodant šios išskirtinės apygardos svarbą ir reikalingumą.

Šalies vadovas paragino PLB narius aktyviai dalyvauti Lietuvos visuomeniniame gyvenime, prisidedant prie Lietuvos gerovės kūrimo. Išeivijos indėlis yra ypač reikšmingas šiuo metu, siekiant sklandaus šalies atsigrąžimo po pandemijos sukeltos krizės.

Konferenciniame pokalbyje su Prezidentu dalyvavo Pasaulio lietuvių bendruomenės Valdyba, vadovaujama pirmininkės Dalios Henke, ir Pasaulio lietuvių Jaunimo sąjunga, vadovaujama Vlado Oleinikovo.

Prezidento komunikacijos grupė

ES RAGINA IZRAELĮ ATSIŠAKYTI PLANŲ ANEKSUOTI VAKARŲ KRANTĄ

Europos Sąjunga (ES) imsis diplomatinį pastangų, kad Izraelis atsisakytų planų aneksuoti dalį okupuoto Vakarų Kranto, gegužės 15 d. pranešė Bendrijos užsienio politikos vadovas.

Pasak Josepo Borrellio, ES panaudos „visus mūsų turimus diplomatinis pajėgumus“, siekdama įtikinti naująją Izraelio vyriausybę neįžengti žingsnio, kuriam pritarta pagal JAV prezidento Donaldo Trampo (Donald Trump) Artimųjų Rytų taikos planą.

ES šalys labai nerimauja dėl galimos aneksijos, jų teigimu, pažeidžiančios tarptautinę teisę ir galinčią pakenkti taikos galimybėms. Vis dėlto Bendrijos narės nesutaria, kokių veiksmų imtis prieš Izraelį.

„Visi sutiko, kad turime dėti daugiau pastangų ir labiau stengtis pasiekti visas suinteresuotas šalis Artimuosiuose Rytuose“, – po ES užsienio reikalų ministrų derybų sakė J. Borrellis.

„Esame pasirengę tai pada-

ryti ir tai padarysime artimiausiomis dienomis, naudodamiesi visais savo diplomatiniais pajėgumais, kad būtų užkirstas kelias bet kokiems vienašaliams veiksams“, – pridūrė jis.

Pasak ES diplomatijos vadovo, be kita ko, bus kalbama su Vašingtonu ir arabų šalimis bei su Izraeliu ir palestiniečiais.

Gegužės 17 d. prisaikdinta ilgai laukta Izraelio vienybės vyriausybė, suformuota premjerui Benjaminui Netanyahu ir jo buvusiam varžovui Benny Gantzui pasiekus susitarimą pasidalyti valdžia.

Kai kurios ES šalys spaudžia Bendriją laikytis griežtos linijos prieš Izraelį. Ilgametis Liuksemburgo užsienio reikalų ministras Jeanas Asselbornas yra paraginęs pripažinti Palestinos valstybę.

Tačiau kitos narės siekia, kad būtų veikama atsargiau ir kad būtų palaikomas dialogas su Izraeliu, laikomu svarbiu ES partneriu Artimuosiuose Rytuose.

LRT

LIETUVOS PREMJERAS: BŪKIME SAUGŲS KARTU IR IŠLIKIME BUDRŲS

Gegužės 15 d. rytą trys Baltijos šalių premjerai kreipėsi į visuomenę ir pranešė džiugią naujieną, kad pirmoji COVID-19 viruso banga suvaldyta: trys valstybės pirmosios Europos Sąjungoje atveria sienas viena kitos piliečiams.

Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis pabrėžė, kad Baltijos šalims niekada netrūko iššūkių ir įveikdamas juos valstybės visada demonstravo kantrybę, tvirtą valią ir vienybę. „Šiandien

galime pasidžiaugti, kad mes, trys Baltijos šalys, sėkmingai suvaldėme pirmąją COVID viruso bangą ir pirmosios Europos Sąjungoje atveriamės viena kitos piliečiams. Tačiau mes ir toliau išliekame budrūs ir atsakingai saugome Lietuvos, Latvijos ir Estijos erdvę. Būkime saugūs kartu. Sausdžėsime un sargāsime viens otru. Hoiame end koos terveņa“, – sakė premjeras.

Latvijos Vyriausybės vadovas Krišjanis Karinis pareiškė:

„Šiandien yra svarbi diena, nes mes grįžome į bendrą erdvę vėl leidamos laisvą žmonių judėjimą tarp trijų Baltijos valstybių. Tai įvyko dėl puikios mūsų žmonių ir vyriausybių bendradarbiavimo“.

Estijos Respublikos Ministras Pirmininkas Juri Ratas taip pat pabrėžė nuoseklias visų žmonių pastangas suvaldyti koronaviruso plitimą. „Todėl dabar galime žengti kitą žingsnį mūsų įprasto kasdienio gyvenimo link ir vėl laisvai keliauti tarp mūsų šalių. Galime pasinaudoti šia proga, būkime visi sveiki!“ – kalbėjo J. Ratas.

LRTV

DĖL KAUKIŲ DEFEKTŲ EUROPOS KOMISIJA STABDO KAUKIŲ SIUNTIMĄ ES ŠALIMS

Europos Komisija (EK) gegužės 14 d. paskelbė sustabdyti kaukių tiekimą Bendrijos narėms, paaiškęs, kad jos turi trūkumų.

Lenkijos sveikatos ministras Lukaszas Szumowski šią savaitę skundėsi, kad iš Komisijos gauta 616 tūkst. kaukių siunta neatitinka Europos Sąjungos (ES) standartų.

„Kaukės neatitinka būtinų

FFP2 kaukėms keliamų reikalavimų, todėl jų neturėtų naudoti medikai, gydantys COVID-19 pacientus“, – rašoma Lenkijos gegužės 13 d. ES sveikatos komisarei Stella Kyriakides atsiųstame laiške.

„Nepaprastai svarbu informuoti kitas valstybes nares apie situaciją, kad nebūtų dar labiau rizikuojama medicinos specialistų sveikata, nes kaukės neapsaugo nuo koronavi-

ruso“, – priduriama.

Anksčiau šį mėnesį EK pradėjo platinti maždaug 1,5 mln. kaukių 17 ES šalių ir JK, kad apsaugotų sveikatos priežiūros darbuotojus.

EK atstovas gegužės 14 d. pranešė, kad Komisija informavo visas valstybes nares ir JK apie problemą. Jis pridūrė, kad Nyderlandai taip pat susidūrė su panašiomis problemomis.

LRT, „EUObserver“

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Sumažėjęs keleivių srautas karantino metu pridarė nuostolių sostinės viešajam transportui. Bendrovės pajamos per mėnesį sumažėjo daugiau nei milijonu eurų, taip pat mažėjo vairuotojų poreikis, bendrovės kišenę dar patuštins ir nauja užmokesčio indeksavimo sistema.

Lietuvos socialdemokratų darbo (LSDD) frakcijos siūlymas dar šiais metais įteisinti balsavimą internetu, nes esą rudenį numatomi rinkimai į Seimą gali neįvykti dėl piliečių baimės prie balsadėžių užsikrėsti koronavirusu, politologų teigimu, yra ne tik kad sunkiai įgyvendinamas, bet, pasak jų, apskritai vargiai galima atrasti tikslų paaiškinimą, kodėl „sociadarbiečiams“ tai gali būti naudinga. Politologai akcentuoja, kad, nusprendus artėjančiuose Seimo rinkimuose įteisinti balsavimą internetu, kiltų daugybė rizikų kibernetiniam saugumui, į kurias dėmesį atkreipia ir krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis. Tikimybė, kad ši „socialdarbiečių“ iniciatyva bus realizuota, yra labai maža.

Seimas priėmė pataisas, kurios leis daugiau partijų deleguoti savo atstovus į Seimo rinkimų komisijas. Pagal pataisas, per Seimo rinkimus į apylinkių ir apygardų komisijas dirbti savo atstovus siųs ne tik daugiamandatėje apygardoje mandatų gavusios partijos, bet ir turinčios frakciją Seime ar gaunančios biudžeto dotaciją. Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų nuo liepos. Pagal šias pataisas, savo atstovus į rinkimų komisijas kartu su daugiamandatėje apygardoje mandatų laimėjusiomis partijomis dar galėtų Darbo partija, Centro partija „Gerovės Lietuva“, Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai) ir Socialdemokratų darbo partija.

Dauguma naujai Lietuvoje patvirtintų koronaviruso atvejų yra iš viruso židiniiais tapusių sveikatos priežiūros ir slaugos įstaigų, taip pat Naujosios Vilnios bendrabučio, gegužės 16 d. informavo Nacionalinio visuomenės sveikatos centro (NVSC) Vilniaus departamento vadovė Rolanda Lingienė. Iš vienuolikos naujų atvejų, preliminariais duomenimis, keturi patvirtinti Antavilių pensionate, po du – Vilniaus miesto klinikinėje ligoninėje ir Pergalės gatvės bendrabutyje. Iš viso Lietuvoje koronavirusas yra patvirtintas 1534 asmenims. COVID-19 tebeserga 485 asmenys, o 988 laikomi pasveikusiais. Nuo šios ligos mirė 55 asmenys, šeši koronavirusu užsikrėtę žmonės mirė dėl kitų priežasčių.

Sveikatos apsaugos ministerija (SAM), atsižvelgdama į švelnėjančias karantino sąlygas, nuo šiol prie vandens telkinių leidžia lankytis nebe po du, o po penkis žmones, išskyrus šeimas. Taip pat sušvelninti reikalavimai dėl nosį ir burną dengiančių kaukių dėvėjimo. Anot ministerijos, dėvėti kaukes paplūdimiuose nebėra privaloma, išskyrus atvejus, kai juose veikia atviros ar uždaros prekybos vietos, vyksta renginiai. Vis dėlto, dėvėti nosį ir burną dengiančias apsaugos priemones – rekomenduojama.

Nuo kovo 16 dienos, kai šalyje paskelbtas karantinas, registruojama apie 7 proc. mažiau nusikaltimų, rodo policijos pateikti duomenys. Tačiau, pasak policijos generalinio komisaro Renato Poželos, nerimą kelia namuose esančių asmenų elgesys ir jų daromos nusikalstamos veikos. Policijos departamento pateiktais duomenimis, sumažėjo sukčiavimų (56 proc.), seksualinių prievartavimų (82 proc.), išžaginimų (68 proc.), sunkių sveikatos sutrikdymų (50 proc.), viešosios tvarkos pažeidimų (41 proc.), plėšimų (40 proc.), nesunkių sveikatos sutrikdymų (35 proc.), vagysčių (16 proc.), stambių vagysčių (32 proc.), narkotikų platinimo (18 proc.) ir turto sunaikinimo atvejų (10 proc.). Nerimą policijai kelia didėjantis nužudymų skaičius (padidėjo nuo 15 iki 26 nužudymų, arba 73 proc.), vairavimas būnant neblaiviems, kai nustatomas didesnis nei 1,5 prom. girtumas (35 proc. daugiau), nežymių sveikatos sutrikdymų (11 proc. daugiau), žmogaus terorizavimo ir turto pasisavinimo atvejų (10 proc. daugiau).

COVID-19 pasekmių mažinimo fonde surinkta 809 tūkst. eurų, iš jų panaudota bei pasirašyta sutarčių už 782 tūkst. eurų, sakoma pranešime. Naujausi fondo pirkiniai – 3 sluoksnių vienkartinės kaukės (6000 vnt.) ir kišeniniai rankų dezinfektantai su purkštuku 100 ml (1000 vnt.). Kaukės ir dezinfektantai pristatyti į fondą besikreipusioms nevyriausybiniams organizacijoms – VšĮ „Ištiesk pagalbos ranką“, Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacijai ir VšĮ „Menava“.

Konstituciniam Teismui priėmus Seimo prašymą ištirti Sigitos Rudėnaitės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkės pareigų aplinkybes, ji grįžo į šias pareigas. Aukščiausiojo Teismo atstovai grįžimą į pareigas grindžia tuo, kad Seimo nutarimo, kuriuo ji buvo atleista, galiojimas buvo sustabdytas, kai Konstitucinis Teismas nusprendė nagrinėti jo konstitucingumą. Teisininkas, buvęs Konstitucinio Teismo teisėjas Vytautas Sinkevičius sako, kad toks sprendimas yra klaida, o S. Rudėnaitė kol kas neturi pagrindo grįžti į darbą.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV ATNAUJINS FINANSAVIMĄ PSO, BET MOKĖS LYGIAI TIEK PAT KIEK KINIJA

JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump).

AP

JAV prezidento Donaldo Trampo (Donald Trump) administracija planuoja iš dalies atnaujinti finansavimą Pasaulinei sveikatos organizacijai (PSO), gegužės 15 d. pranešė televizija „Fox News“.

Jungtinės Valstijos „sutinka mokėti lygiai tiek pat, kokie yra Kinijos įnašai“, televizija

citavo JAV administracijos laišką PSO generaliniam direktoriui Tedrosui Adhanomui Ghebreyesusui.

JAV buvo pagrindinė PSO finansuotoja, bet š.m. balandžio 14-ąją D. Trampas nurodė įšaldyti Vašingtono įnašus, apkaltinęs šią organizaciją remiant Kinijos „dezinformaci-

ją“ apie naujojo koronaviruso protrūkį. Kaip nurodo „Fox News“, jeigu atnaujintas JAV finansavimas būtų sulygintas su Kinijos indėliu, jis taptų apie dešimteriopai mažesnis, palyginus su ankstesniu, kai JAV skirdavo PSO apie 400 mln. dolerių per metus.

LRT

EUROPARLAMENTARAI PRAŠO ĮVESTI SANKCIJAS VENGRIJAI IR SUSTABDYTI MOKĖJIMUS

Vengrijoje iškilo grėsmė demokratijai ir pagrindinėms teisėms, todėl Europos Sąjunga (ES) turi imtis veiksmų apsaugoti piliečius ir teisinę valstybę. Tai gegužės 14 d. rytą pažymėta Europos Parlamento (EP) sesijoje surengtoje diskusijoje.

Diskusijoje su Europos Komisijos (EK) pirmininko pavaduotoja Vera Jourova ir ES Tarybai pirmininkaujančios Kroatijos atstovu dauguma kalbėjusiųjų pabrėžė, kad Vengrijos Vyriausybės paskelbtos neatidėliotinos kovos su pandemija priemonės, tokios kaip neribotos trukmės nepaprastosios padėties paskelbimas, neatitinka ES taisyklių

ir kelia didelį pavojų demokratijai.

Keletas EP narių paragino EK užbaigti teisinį tikrinimą ir pradėti pažeidimų procedūrą. Jie paprašė sustabdyti mokėjimus Vengrijai pagal naują finansinę programą ir atkūrimo planą, nebent būtų laikomasi ES įstatymų. Jie taip pat kritikavo pasyvų ES Tarybos požiūrį ir reikalavo, kad ji pereitų prie Parlamento inicijuotos ES sutarties 7 straipsnio procedūros.

Vis dėlto kai kurie EP nariai gynė demokratiškai išrinkto Vengrijos parlamento sprendimus ir prilygino šalyje priimtas išskirtines priemones kitų ES

valstybių, tokių kaip Prancūzija ar Ispanija, veiksams.

Balandžio 17 d. priimtoje rezoliucijoje Parlamentas jau pareiškė, kad Vengrijos sprendimai pratęsti nepaprastąją padėtį neribotam laikui, leisti Vyriausybei priimti dekretus ir susilpninti parlamentinę priežiūrą yra „visiškai nesuderinami su Europos vertybėmis“.

EP pabrėžė, kad visos su COVID-19 susijusios priemonės „turi atitikti teisinės valstybės principus, būti griežtai proporcingos (...), aiškiai susijusios su tebevykstančia sveikatos krize, ribotos trukmės ir reguliariai persvarstomos“.

LRT

DIDĖJA ĮTAMPA TARP IRANO IR JAV – KALTINA NESILAIKANT BRANDUOLINIO SUSITARIMO

Jungtinės Valstijos gegužės 13 d. apkaltino praėjusį mėnesį savo pirmąjį karinį palydovą paleidusį Teheraną, kad jis nepaiso 2015 metais Jungtinių Tautų (JT) priimtose rezoliucijos, kuria buvo patvirtintas tarptautinis susitarimas dėl Irano branduolinės programos.

Vašingtonas taip pat tvirtino, kad šiitiška respublika toliau pažeidinėja JT ginklų embargą. JAV atstovybė prie JT šiuos kaltinimus išdėstė per neformalų Saugumo Tarybos komiteto, stebinčio rezoliucijos įgyvendinimą, ekspertų posėdį.

Įtampa tarp Irano ir Jungtinių Valstijų smarkiai paaštrėjo, kai

prezidento Donaldo Trampo (Donald Trump) administracija 2018 metais vienašališkai pasitraukė iš branduolinio susitarimo, kurį Teheranas sudarė su šešiomis didžiosiomis pasaulio valstybėmis, ir grąžino šiitiškai respublikai griežtas sankcijas.

Prieš metus Jungtinės Valstijos papildomai pasiuntė į Artimuosius Rytus tūkstančius karių, bombonešių ir lėktuvnešių, argumentuodamos, kad reaguoja į augančią Irano atakų prieš JAV interesus regione grėsmę.

Gegužės 13 d. JAV iniciatyva surengtas posėdis, regis, yra dar vienas žingsnis siekiant

padidinti spaudimą Iranui, kurį D. Trampo administracija ir Izraelis kaltina siekiu pasigaminti branduolinių ginklų. Pati šiitiška respublika tokius kaltinimus neigia.

Posėdis įvyko praėjus kelioms valandoms po to, kai JAV valstybės sekretorius Mike'as Pompeo per vienos dienos vizitą Jeruzalėje aptarė Irano klausimą su Izraelio ministru pirmininku Benjaminu Netanyahu, taip pat po jo pokalbio telefonu su Estijos užsienio reikalų ministru Urmu Reinsalu, kurio šalis šį mėnesį pirmininkauja Saugumo Tarybai.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.

Oro paštų į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

NUOMONĖS AR NUOSTATOS?

Gegužės 9 d. Rusijoje buvo minima pergalės prieš nacistinę Vokietiją diena. Žinoma, ne tik rusai šventė, buvo ir daugiau valstybių, kur Gegužės 9-oji laikoma didele švente, tačiau tik Rusijoje prieinama iki absurdiškiausių šventimo formų, kurių esmė yra ne susikaupimo ir pagarbos atidavimas žuvusiems baisiame kare, bet gaivališkas siautėjimas ir linksmybės, prasilenkiant su saiku ir padorumu. Nenuostabu, kad inteligentiškoji, civilizuota rusų mažuma piktinasi tokia nepagarba karo aukoms, deja, tokias nesutikimo nuostatas gali plačiau reikšti tik socialiniuose tinkluose, nes išeiti į gatvę protestuoti pavojinga ne tik dėl karantino (dėl kurio šventimas šiais metais Rusijoje buvo labai ribotas), bet ir dėl euforijos apimtų Stalino garbintojų agresyvumo. Sveiko proto nepraradę rusai rašo, kad gėda tokią dieną šokti, dainuoti ir gerti, kai žinai, kad pergalė buvo iškovota nežmoniška kaina, negana to, nusikalstamai negailint žmonių gyvybių. Karą praeję frontininkai net atsiminimais su šeimos nariais nebuvo linkę dalintis – toks bausis ir negailestingas buvo jų kovos kelias. Tačiau ne dėl to nelinkę – teisybės kalbėti nebuvo galima, o meluoti - sąžinė prieš žuvusius kovos draugus neleido. Kaip rašė Nikolajus Nikulinas (knygoje „Prisiminimai apie karą“), nė vienas priešakinėse fronto pozicijose buvęs karys, jei išliko gyvas, neišvengė sužeidimo, o tie, kas giriasi, kad nė įbrėžimo nepatyrė, meluoja, jog buvo pirmose linijose – na nebent buvo užtveriamuosiuose būriuose ir šaudė į nugaras neinantiems į beprasmę ataką raudonarmiečiams. Įdomu ir tai, kad po karo šios šventės, kokia ji yra dabar, nebuvo – vyko tik kuklūs paminėjimai. O štai 1965 m., kai valdžią iš Nikitos Chruščiovo paveržė Leonidas Brežnevas, prireikė naujo „svaigalo“ pavarčiusiai sovietinei liaudžiai: 20-metis po pergalės saliotų gegužės 9 d. tapo tuo netikru džiugesiu, galinčiu atjungti sovietinės liaudies kritinį mąstymą, todėl pasipylė karinę galią ir grėsmę visam demokratiniam pasauliui demonstruojantys kariniai paradai Raudonojoje aikštėje. Ši tradicija nenutrūko ir Sovietų Sąjungos teisių perėmėjoje Rusijoje.

Žmonės, kuriuos pagrįstai galima vadinti „Rusijos garbe ir sąžine“ atkreipė dėmesį, kad ir veteranų gretose besipuikuojantys asmenys, palinkę nuo medalių svorio, nepanašūs į frontą perėjusius žilagalvius, mat pagal amžių jie „netraukia“ iki 90-ties, kokie turėtų būti jauniausi veteranai. Vadinas, tai – apsimetėliai! Suprantama – turint galvoje sovietų, o vėliau ir putinistų, požiūrį į žmogų bei gyvenimo trukmės Rusijoje amžių, tikėtis, kad tikrų veteranų armija dar ilgai puoš Pergalės dienos minėjimus, buvo nerealu, todėl būsimam vakuumui užpildyti ir buvo sugalvotos papildomos „veteranų“ pajėgos. Matyt, tam skirtas ir karnavalas su „nemirtinguoju pulku“ – eisenose nešamais „artimųjų“ portretais, kurie vėliau sumetami pašalėse arba (geriausiu atveju) prie šiukšliadėžių. Atrodo, iš pradžių dar būta tikrų artimųjų, nors ilgainiui ir jų ėmė trūkti...

Kam viso šito reikia, kyla klausimas. Atsakymas ateina savaime, perskaičius užrašą „Galime pakartoti“ (kurį dar paliustruoja žmogeliukų siluetai, vaizduojantys sovietų karį ir jo prievartaujamą vokiečių moterį). Užrašo prasmė nukreipta į ateitį – atseit, Rusijai nėra kliūčių per Europą peržygiuoti.

ISTORIJOJE PASIDAIRIUS

Artėja Lietuvos katastrofos 80-metis. Tada neliko valstybės.

Dar po metų - ir pavergtos Lietuvos sukilimo 80-metis.

Tuo tarpu neseniai paminėjome sąjūdinio Lietuvos sukilimo ir valstybės atkūrimo 30-metį.

Atėjo naujas astravinis užpuolimas. Tokia ta mūsų lemingoji istorija.

Nūnai susitelkim ties 80-mete katastrofa. Valstybė buvo panaikinta ir sunaikinta dviejų nusikaltėlių susitarimu. Kai kurie kolaborantai džiaugėsi, kad „Lietuvos nebėr“, kad ji net žemėlapy perdažyta raudonai, sulieta su didžiojo Stalino SSSR.

Parūpino tokių dainų, kantatų.

Pasirašinėjo naikinamos

valstybės pareigūnų areštus ir šeimų trėmimus amžiams negrįžti.

Netrukus tą išdavystės ir nelaimės dieną buvo įsakyta švęsti kaip Lietuvos išdavimą iš pačios Lietuvos, iš savės.

O kaip dabar sutiksime šiemetę birželio 15-tąją?

Kadangi ji - antitezė Kovo 11-ajai, gal jokie džiaugsmingi posovietiniai virusai („Lietuvos nebėr!“) nesutrukdys paminėti nelaimės 80-mečio kaip pridera. Nereikia vėl karantino.

Teskamba tą rytą visų Lietuvos bažnyčių varpai.

Ir tegul nekyla klausimas, kam jie skamba - gal tau?

Ne, juk pasakėm, kad norim gyventi. „Su Tavim eina tautos gyventi“, anot

Bernardo Brazdžionio. Galėjom prisiminti tą žodį ir Šventų Velykų dieną.

Tegirdi nusikaltėlių palikuonys, kurie vėl giriasi Stalino - Hitlerio sąmokslu, aukština jį kaip ūsuotojo pypkoriaus genialų politinį laimėjimą. Kainą už „Stalino pergalę“ prisimename, tad ir parodykim valstybiškai, kad prisimename.

Juodoji birželio 15-toji.

Anksti rytą nušlakstyta Lietuvos pasienio karininko krauju, vakare paženklinta šalies prezidento protestu, jam su šeima pasitraukiant iš vergiamos tėvynės. Priblokštos, o besirengiančios priešintis, vėl sukilti.

Kaip sutiksime metines? Liko mažiau, nei mėnuo.

Vytautas Landsbergis

VOKIETIJA TURI ĮRODYMŲ DĖL RUSIJOS KIBERNETINIŲ ATAKŲ

Vokietijos kanclerė Angela Merkel gegužės 13 d. išreiškė nepasitenkinimą, kad yra tapusi Rusijos kompiuterinių įsilaužėlių taikiniu, ir pareiškė turinti konkrečių šių „pasipiktinimą keliančių“ bandymų šnipinėti rodymų.

„Galiu atvirai pasakyti, kad tai mane skaudina. Kiekvieną dieną aš bandau gerinti santykius su Rusija, kita vertus, esama tokių tvirtų įrodymų, kad Rusijos pajėgos tai daro“, – sakė ji parlamente.

Vokietijos žvalgybos tarnybos ne kartą yra užkirtusios kelią Rusijos kompiuterinių įsilaužėlių bandymams šnipinėti įstatymų leidėjus arba įtakingus politikus.

Vokietijos žiniasklaida pranešė, kad tarp duomenų, kuriuos nukopijavo įsilaužėliai 2015 metais, buvo A. Merkel elektroninio pašto paskyra. Bundestagas taip pat buvo tapęs išpuolio taikiniu.

Pasak A. Merkel, 2015 metų įsilaužimus tiriantys

tyrėjai nustatė vieną konkretų įtariamąjį.

„Deja, išvada, kurią padariau, yra ta, kad tai nėra naujiena“, – sakė ji. Kanclerė pridūrė, kad „kibernetinis dezorientavimas, faktų iškraipymas“ yra „Rusijos strategijos“ dalis.

„Žinoma, kad dėl to nėra lengviau“ gerinti santykius su Maskva, sakė A. Merkel, tokią šnipinėjimo taktiką pavadinusi „daugiau nei nemalonia“.

A. Merkel paprastai pabrėžia dialogo su Rusija svarbą, nors neslepia savo nepritrimo daugeliui Maskvos veiksmų – nuo Ukrainai priklausančio Krymo aneksijos iki kišimosi į rinkimus ir paramos Sirijos prezidento Basharo al Assado režimui.

Per slaptą 2015 metų operaciją prieš Vokietijos parlamentą įvykdyta agresyvi ataka yra vadinama „Sofacy“ arba APT 28. Ši ataka taip pat paveikė NATO nares ir

išjungė prancūzų televizijos „TV5Monde“ transliaciją.

Remiantis leidiniu „Spiegel“, įsilaužėliams pavyko nukopijuoti duomenis iš dviejų A. Merkel elektroninio pašto paskyrų su 2012–2015 metų korespondencija.

Vokietijos žiniasklaida taip pat įvardijo įtariamą įsilaužėlį Dmitrijų Badiną, ieškomą FTB dėl kitų kibernetinių atakų, įskaitant išpuolį, nukreiptą prieš Demokratų partiją per 2016 metų JAV prezidento rinkimų kampaniją.

Siųsdama aiškią žinią, kad tokia veikla neliks nenubausta, A. Merkel taip pat priminė praėjusiais metais įvykdytą vieno buvusio Čėčėnijos sukilėlių vado nužudymą Berlyno parke.

Netikėta 2019 metais įvykdyta žmogžudystė apkartino Maskvos ir Berlyno santykius. Vokietijos prokurorai pareiškė turintys įrodymų, kad žmogžudystė buvo įvykdyta Rusijos ir Čėčėnijos valdžios atstovų užsakymu.

„Tai, žinoma, trukdo pasitikėjimu grįstam bendradarbiavimui ir, kaip žinote, dėl šios žmogžudystės... įvedėme sankcijas – šiuo atveju [tai buvo] [Rusijos diplomatų] išsiuntimas“, – pareiškė A. Merkel.

„Dabar mūsų užduotis – rasti ieškomą įtariamąjį, bet, žinoma, visada pasiliecame teisę imtis priemonių – taip pat ir prieš Rusiją, kad būtų aišku“, – sakė ji.

Kaip visada, Rusijos užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas gegužės 15 d. atmetė Vokietijos kanclerės Angelos Merkel kaltinimus, kad ji yra tapusi rusų kompiuterinių įsilaužėlių taikiniu.

LRT

Kęstutis Šilkūnas

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO GITANO NAUSĖDOS KALBA STEIGIAMOJO SEIMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠIMTMEČIO MINĖJIME

2020-05-14

Gerbiamas Seimo Pirmininke,

Gerbiamas Ministre Pirmininke,

Gerbiamieji Seimo nariai, garbingi svečiai,

„Sveiki susirinkę!“ – taip atkurtos Lietuvos valstybės Prezidentas Antanas Smetona prieš šimtą metų sveikino demokratiškai išrinkto Steigiamojo Seimo narius. Šiandien, kai kiekvienas vienas susibūrimas pandemijos akivaizdoje įgauna ypatingos reikšmės, šis paprastas kreipinys vėl skamba aktualiai.

Mūsų valstybei tenkantys išbandymai kelia susirūpinimą, tačiau ir jie nublanksta prieš tas ypatingas sąlygas, kuriomis prieš šimtą metų teko veikti nepriklausomos Lietuvos Respublikos kūrėjams. Jie statė valstybę, spaudžiami karo, suirutės, nepritekliaus ir daugelio pavojingų ligų. Mes šiandien turime įveikti vieną, kad ir labai grėsmingą, pandemiją.

Nieko nuostabaus, kad pirmojo Steigiamojo Seimo posėdžio dalyviai jautė tapę istorinio įvykio liudininkais. Prezidentas Antanas Smetona, grąžindamas įgaliojimus Tautos išrinktiems atstovams, kalbėjo apie tai, kad „tautos valia, buvusi ilgus amžius prislėgta, suvaržyta, vėl iškilo aikštėn ir susidėjo į stiprų, aiškų vienetą“.

Prieš šimtą metų, 1920-ųjų gegužės 15 dieną, laikinojoje sostinėje Kaune susirinkęs Steigiamasis Seimas išreiškė Lietuvos žmonių valią, paskelbęs „atstatytą nepriklausomą Lietuvos valstybę, kaip demokratinę respubliką“. Lietuvos Respublikos įtvirtinimas karūnavo sunkų ir didžiai reikšmingą darbą, kurį pradėjo Didysis Vilniaus Seimas ir tęsė Vasario 16-osios Akto

signatarai. Į šoną buvo atidėtos ankstesnės abejonės dėl valstybės santvarkos, galimų sąjunginių ryšių su kitomis valstybėmis, teritorijos, į kurią ji galėtų pretenduoti. Nuo Gegužės 15-osios Lietuva jau tvirtai žinojo, kas ji yra ir kuo norėtų būti ateityje.

Šiandien galime pagrįstai didžiuotis, kad Tauta atsiliepė į Valstybės Kūrėjų kvietimą, kai to labiausiai reikėjo, ir išreiškė savo valią pirmuosiuose laisvuose ir sąžininguose rinkimuose. Sutelkę valdžią Steigiamojo Seimo narių rankose, Lietuvos žmonės parodė tikėjimą demokratine ateitimi.

Gerbiamieji, neapsigaukime – prieš šimtą metų įsipareigoti demokratijai reiškė užimti drąsą poziciją.

Steigiamasis Seimas, kurio veikloje aktyviai dalyvavo moterys ir tautinių mažumų atstovai, buvo drąsi institucija, kėlus tikslą kūrybingai perkurti esamą visuomeninę sanklodą, ekonomiką ir politiką.

Savo kalboje Steigiamojo Seimo „amžiaus pirmininkė“, garsi rašytoja ir visuomenės veikėja Gabrielė Petkevičaitė-Bitė džiaugėsi proga pradėti parlamento darbus „kaip sena savo tautos nepriklausomybės kovotoja, kaip moteris, įgijusi taip karštai pageidaujamo teisių sulyginimo, kaip savo visuomenės narys, neliovęs kovoti prieš kiekvieną pavergimą, vis tiek koks jis yra: tautų, luomų ar kapitalo“.

Susirinkus Steigiamajam Seimui, Lietuva tvirtai pasuko modernybės keliu. Parlamento nariai, nors dauguma kilę iš kaimų ir dvarų Lietuvos, gerbiantys tradicijas ir linę semtis įkvėpimo iš praeities, pirmiausia visgi žvelgė į ateitį. Jų siekiai apėmė pastangas sukurti naujo modelio tautinę

Lietuvos Prezidentas Gitanas Nausėda gegužės 14 d. pasakė kalbą Steigiamojo Seimo ir Lietuvos Respublikos 100-mečio šventiniame minėjime Seime. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr.*
/ Robertas Dačkus

valstybę, įtvirtinti asmenų teises ir laisves bei kuo greičiau įveikti atsilikimą nuo pažangiausių to meto šalių. Steigiamasis Seimas kolektyviai žengė pirmyn ir ieškojo naujų sprendimų, užuot dailėjęs į tai, kas buvo įprasta ir visiems suprantama. Tai buvo didelių svajonių ir dar didesnių darbų metas.

Neatsitiktinai greta kitų jautrių klausimų, tokių kaip nuolatinės šalies Konstitucijos priėmimas, nacionalinės valiutos lito įvedimas, žemės reforma, valstybės ir bažnyčios santykio nustatymas, Steigiamojo Seimo nariai daug dėmesio skyrė švietimui. Tam toną uždavė pagarsėjęs Steigiamojo Seimo pirmininko Aleksandro Stulginskio priesakas, kad „mokslas turi būti prieinamas ne tik didžiūnų rūmams, bet ir kaimų bakūžėms“.

Šiandien galime konstatuoti, kad Steigiamojo Seimo palikti pėdsakai giliai įsispaudė tiek fiziniame, tiek ir intelektualiniame Lietuvos žemėlapyje.

Net ir juodžiausiomis akimirkomis mūsų šalies žmonės nesiliovė svajoti apie prarastą, ir dėl to nepaprastai brangią, Vasario 16-osios ir Gegužės 15-osios Lietuvą.

Štai kodėl Lietuvos Laisvės Kovų Sąjūdžio deklaracijoje atsirado įsipareigojimas Lietuvos valstybės atstatymą vykdyti pagal Steigiamojo Seimo 1922 metais priimtą pirmosios nuolatinės Konstitucijos dvasią.

Štai kodėl Atkuriamasis Seimas Nepriklausomybės Akte patvirtino, kad Steigiamojo Seimo Gegužės 15-osios rezoliucija yra Lietuvos valstybės konstitucinis pagrindas. Gerbiamieji, Steigiamojo Seimo veikloje, kaip ir šiandien, netrūko nei abejonių, nei karštų nesutariamų, kartais net destruktijos, tačiau galutinis jo pastangų rezultatas – įtvirtinti naujos valstybės pamatai – mus džiugina iki šios dienos.

Iki šiol prisimename, kaip prieš šimtą metų Tautos at-

stovai ėmė kurti demokratinę respubliką. Iki šiol žengiamo jų nutiestu keliu.

Todėl ir šiandien, ieškodami prielaidų naujam kokybiniam valstybės šuoliui į priekį, mes galime ir privalome semtis įkvėpimo iš Steigiamojo Seimo narių. Užuot paskendę nesutarimuose, ieškokime Lietuvai reikalingų sprendimų. Nežinios ir abejonių akimirkomis dažniau remkimės pasakojimais, kaip iš Pirmojo pasaulinio karo ir Nepriklausomybės kovų chaoso buvo lipdoma nauja, kokybiškai pranašesnė tvarka.

Tegul tai būna mums priminimas, kad kiekviena krizė yra puiki proga žengti didelį žingsnį į priekį.

Tegul tai būna priminimas, kad nėra nieko neįmanomo tiems, kurie nestokoja ryžto.

Tegul tai būna kvietimas negailint laiko ir jėgų dirbti Lietuvos ir jos žmonių naudai bei gerovei!

Gitanas Nausėda, Lietuvos Respublikos Prezidentas

LR UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAS SU JAV ĮMONIŲ ATSTOVAIS LIETUVOJE APTARĖ ŠALIŲ EKONOMINIUS SANTYKIUS

Gegužės 4 dieną vaizdo konferencijos metu LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius su Amerikos prekybos rūmų nariais aptarė Lietuvos

ir JAV ekonominius santykius, tarptautinės ir regioninės politikos ir prekybos aktualijas, taip pat pristatė Vyriausybės priemones kovojant su COVID-19,

karantino švelninimo ir šalies sienų atvėrimo etapus. Pokalbio dalyviai domėjosi saugumo situacija regione, dezinformacijos plitimu pasinaudojant COVID-19 krize ir kaip tai gali paveikti verslo aplinką.

„JAV yra strateginė Lietuvos partnerė daugelyje sričių. Siekiame ir toliau didinti prekybos apimtis, abipuses investicijas, stiprinti verslo bendradarbiavimą. Lietuva yra patikima šalis JAV verslo plėtrai, turinti palankias sąlygas įvairiems sektoriams vystyti“, – sakė ministras.

L. Linkevičius atkreipė dėmesį į gerus šalių prekybinio, investicinio bendradarbiavimo rezultatus, pabrėždamas, kad JAV investuotojai visada gali pasitikėti Lietuvos Vyriausybės parama.

Nuotoliniame pokalbyje dalyvavo daugiau nei 50 verslo atstovų bei Lietuvoje reziduojančių užsienio ambasadorių.

Amerikos prekybos rūmai (angl. American Chamber of Commerce) – nevyriausybinių verslo organizacija, atstovaujanti daugiau nei 130 JAV kompanijų bei verslininkų dirbančių Lietuvoje. Asociacijos misija – atstovauti bendriems narių verslo interesams ir prisidėti

prie verslo aplinkos gerinimo Lietuvoje. Organizacijos narių tarpe yra „Hollister“, „Thermo Fisher Scientific“, „3M“, „Western Union“, „IBM“, „Moog“, „Nasdaq“ ir kitos pasaulinio masto JAV įmonės.

2019 metų ketvirtąjį ketvirtį tiesioginės JAV investicijos Lietuvoje sudarė 221,5 mln. eurų. 2019 metais Lietuvos ir JAV prekybos apyvarta siekė 1,58 mlrd. eurų (dvilykta prekybos partnerė pasaulyje pagal apyvartą). Lietuvos eksportas į JAV sudarė 1,1 mlrd. eurų (devinta eksporto partnerė pasaulyje), importas iš JAV – 478 mln. eurų (aštuoniolika importo partnerė).

LR URM

L. Linkevičiaus pasitarimas su JAV įmonių atstovais Lietuvoje. **LR URM**

LIETUVOJE MINIMA PARTIZANŲ PAGERBIMO, KARIUOMENĖS IR VISUOMENĖS VIENYBĖS DIENA

„Nuo tarpukario minima kariuomenės ir visuomenės vienybės diena, kartu pagerbiant ir karo po karo partizanų žygdarbius, šiandien kaip niekad svarbi. Informacinio karo laikais partizanų pasiaukojimo vardan Lietuvos laisvės įamžinimas yra vienas pilietinės savimonės ir patriotiškumo atraminių polių“, – sakė LR krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis. Jis kartu su Lietuvos kariuomenės vadu generolu leitenantu Valdemaru Rupšiu gegužės 15 d., pagerbė Lietuvos partizanus bei jų vadus, tuo pradėdami tradicinės Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienos renginius.

„Partizanų žygdarbiai bei pasiaukojimas yra pavyzdys bei įkvėpimo šaltinis dabartiniam Lietuvos kariams. Jaučiame didelę pagarbą visiems, kurie tikėjo ir kovojo dėl Lietuvos laisvės. Visuomenės dėmesys partizanų nuopelnams kovoje už Lietuvos laisvę ir jų atminimo pagerbimas yra svarbus, nes palaiko mūsų kovos dvasią, stiprina tikėjimą savo jėgomis nugalėti net ir stipresnį priešininką,“ – sako Lietuvos kariuomenės vadas generolas

leitenantas V. Rupšys.

Ministras R. Karoblis kartu su Lietuvos kariuomenės vadu generolu leitenantu Valdemaru Rupšiu, lydimi Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos karių, aikštėje prie Krašto apsaugos ministerijos padėjo gėlių prie Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos pirmininko, 1949 metų vasario 16 deklaracijos signataro, ketvirtojo Lietuvos Prezidento, partizanų generolo Jono Žemaičio – Vytauto paminklo. Taip pat apsilankė ir Antakalnio kapinėse, padėjo gėlių prie Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos signataro, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio ginkluotųjų pajėgų vado, Lietuvos valstybės vadovo, kovojusio su sovietų okupacija, Adolfo Ramanausko-Vanago bei prie paskutinio Aukštaitijos partizano, Vyčio kryžiaus ordino kavaliariaus, kario savanorio Antano Kraujelio – Siaubūno kapų.

Partizanų žygdarbiai šią savaitę prisimenami visoje Lietuvoje – Krašto apsaugos savanorių pajėgų rinkinių kariai pagerbia atminimą

Lietuvos Krašto apsaugos ministras R. Karoblis kartu su Lietuvos kariuomenės vadu generolu leitenantu Valdemaru Rupšiu, lydimi Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos karių, aikštėje prie Krašto apsaugos ministerijos padėjo gėlių prie Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos pirmininko, 1949 metų vasario 16 deklaracijos signataro, ketvirtojo Lietuvos Prezidento, partizanų generolo Jono Žemaičio – Vytauto paminklo.

Giedrės Maksimovicz nuotr.

Nepriklausomybės kovų ir karo po karo dalyvių – vadų, partizanų, jų rėmėjų ir ryšininkų, jų žūties ar perlaidojimo vietose – iš viso 35-iose atminties vietose.

Lietuvoje tradiciškai trečiąją gegužės savaitgalį minima Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės diena susijusi su tarpukariu gyvavusia Kariuomenės ir visuomenės susiartinimo diena. Grupės karių ir visuomeninių or-

ganizacijų atstovų iniciatyva pirmą kartą ši šventė buvo surengta 1935 metais. Atkūrus Nepriklausomybę tradicija buvo tęsiama ir šventė rengiama trečiąją gegužės savaitgalį skirtinguose šalies miestuose. Šiemet Marijampolėje turėjusi vykti šventė dėl koronaviruso pandemijos protrūkio persikėlė į virtualią erdvę.

Lietuvos kariuomenė gegužės 17 d. kvietė aplankyti jos oficialią Facebook pasky-

lą. Joje buvo įkelta iš anksto nufilmuota „nuotolinė“ kariuomenės ir visuomenės vienybės šventė. Joje lankytojams buvo net daugiau nei įprastame renginyje – pėstininkų kovos mašinos „Vilkas“ šūviai, sraigtasparnis skrydžio metu iš vidaus bei Karinių jūrų pajėgų laivu išėjimas į jūrą. Sąjungininkų, saugančių Lietuvos oro erdvę, išskirtiniai naikintuvo skrydžio vaizdai.

LR KAM

DAR VIENAS ŽINGSNIS LIETUVOS KELYJE Į TARPTAUTINĘ ENERGETIKOS AGENTŪRĄ

Dujų ir naftos SGD terminalai.

LRV

Lietuvos Vyriausybė pritarė Energetikos ministerijos parengtam Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo pakeitimo projektui, kuriuo sudaromos sąlygos Lietuvai dalyvauti Tarptautinės energetikos agentūros (TEA) veikloje ir kolektyviniuose veiksmuose, kurie susiję su naftos atsargų panaudojimu.

„Prieš metus TEA valdyba pritarė Lietuvos prašymui

įstoti į šią organizaciją, o tai reiškia, kad Lietuva jau pelnė tarptautinį pripažinimą energetikos srityje. Galimybė solidariai su kitomis šalimis priimti sprendimus dėl naftos atsargų panaudojimo, kilus nenumatytiems aplinkybėms, yra viena iš esminių sąlygų, siekiant įstoti į TEA. Todėl šiandien priimtas sprendimas yra labai svarbus Lietuvos energetikos ateičiai“, – sako energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas.

Šiuo metu galiojančiuose nacionaliniuose teisės aktuose nėra numatyta galimybės Lietuvai dalyvauti TEA valstybių narių kolektyviniuose veiksmuose reaguojant į tarptautines naftos tiekimo krizes. Šiuo projektu siūloma papildyti naftos produktų valstybės atsargas reglamentuojančius teisės aktus nuostatomis, kurios suteikia Vyriausybei

ar jos įgaliotai institucijai teisę priimti sprendimus dėl atsargų panaudojimo, dalyvaujant kolektyviniuose TEA veiksmuose.

Pagal 1974 m. pasirašytą susitarimą TEA šalys narės kaupia naftos produktų ir naftos atsargas, siekiant reaguoti į naftos tiekimo sutrikimus TEA narėse, kainų svyravimus ir krizines situacijas. Nuo pat TEA veiklos pradžios toks mechanizmas, kai reaguota į naftos tiekimo pokyčius ir naudotos valstybių naftos atsargos, buvo panaudotas tris kartus.

Be nacionalinių teisės aktų pakeitimų, Lietuvoje stojimo į TEA procese bus vykdomos dvi peržiūros – atsako į ekstremalias situacijas bei giluminė energetikos sektoriaus, kurias planuojama šiemet atlikti TEA deleguoti ekspertai. Peržiūrų metu bus vertinamas Lietuvos teisinis reguliavimas, taip pat ir Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo nuostatų atitikimas TEA reikalavimams, todėl šis pakeitimas yra būtinas. Atlikus šias peržiūras ir pritarus TEA valdybai, kad Lietuva atitinka narystės TEA standartus,

Seime turės būti ratifikuotas 1974 m. lapkričio 18 d. susitarimas dėl tarptautinės energetikos programos. Tuomet Lietuva galės tapti pilnateise TEA nare. Planuojama, kad tai įvyks 2021 m.

Numatoma, kad Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo pakeitimo projektas bus priimtas Seimo pavasario sesijoje, o jo nuostatos įsigalios Seime ratifikavus minėtą 1974 m. lapkričio 18 d. susitarimą dėl tarptautinės energetikos programos.

Primename, kad TEA valdyba 2019 m. birželį pritarė Lietuvos prašymui stoti į šią prestižinę ir vieną įtakingiausių energetikos organizacijų. Stojimo procesas įprastai trunka iki penkerių metų, tačiau Lietuva yra pasirengusi kaip įmanoma greičiau įgyvendinti narystės reikalavimus, kad galėtų pasinaudoti TEA narystės nauda. Lietuvai ypač aktualios TEA ekspertinės žinios, kurios leistų spartinti pokyčius energetikoje, ieškoti optimaliausių sprendimų pereinant prie klimatui neutralios energetikos, stiprinant valstybės energetikos inovacijų politiką, didinant energetinį efektyvumą. **LRV**

Lietuvių Fondas (LF) atidžiai stebi ir toliau atidžiai stebės statistiką, kaip plinta koronavirusas visame pasaulyje. Mums svarbi LF narių, bendruomenės, partnerių ir mūsų komandos sveikata ir saugumas, todėl ir toliau reaguosime į naujus pokyčius.

LIETUVIŲ FONDO 57-ASIS METINIS NARIŲ SUVAŽIAVIMAS VYKS

2020 m. birželio 20 d. nuotoliniu būdu ir akivaizdžiai (jei aplinkybės leis) Pasaulio lietuvių centre, 14911 E. 127th St., Lemont, IL 60439.

Naujausia informacija bus teikiama LF tinklalapio puslapyje (www.lithuanianfoundation.org) arba tel. 630-257-1616.

LF suvažiavimas Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL bus rengiamas tik tuo atveju, jei valdžios institucijos išleis naują potvarkį dėl COVID-19 karantino švelninimo sąlygų.

Artėjant suvažiavimui, maloniai prašome apsilankyti LF tinklalapyje ir pasitikslinti, ar LF suvažiavimas vyks akivaizdžiai.

Suvažiavimo metu bus perskaitytas metinis Lietuvių Fondo (LF) veiklos pranešimas, vyks rinkimai į Lietuvių Fondo tarybą. Į tarybą bus renkami 5 (penki) nariai. Siūlome susipažinti su [kandidatais į LF tarybą](#).

Raginame visus LF narius balsuoti elektroniniu būdu arba paštu. Balsavimas internetu galios iki **birželio 16 d.** Balsavimo instrukcijas rasite balsavimo lapuose, kurie LF nariams bus išsiųsti paštu.

LF informacija

RINKIMAI Į LIETUVIŲ FONDO TARYBĄ

*Isisautėjus koronaviruso pandemijai keičiamas 57-ojo Lietuvių Fondo narių metinio suvažiavimo laikas. Lietuvių Fondo narių metinio suvažiavimas vyks **2020 m. birželio 20 d. nuotoliniu būdu ir akivaizdžiai** (jei aplinkybės leis) Pasaulio lietuvių centre, 14911 E. 127th St., Lemont, IL 60439.*

Suvažiavimo metu bus renkami 5 (penki) nariai (direktoriai) į LF tarybą trejų metų kadencijai. Kandidatų į LF tarybą sąrašas kartu su pranešimu apie suvažiavimą buvo išsiųstas visiems LF balsuojantiems nariams.

Raginame visus LF narius balsuoti elektroniniu būdu arba paštu. Balsavimas internetu galios iki birželio 16 d. Balsavimo instrukcijas rasite balsavimo lapuose, kurie LF nariams buvo išsiųsti paštu. Artėjant suvažiavimo datai maloniai prašome apsilankyti LF tinklalapyje www.lithuanianfoundation.org ir pasitikslinti, ar LF suvažiavimas vyks akivaizdžiai.

Kviečiame susipažinti su kandidatais į LF tarybą.

Tauras Bublys

Į Lietuvių Fondą įstojau 2005 metais. Gimiau ir augau Cleveland, OH. Ten baigiau Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą ir dalyvavau įvairių lietuviškų organizacijų veikloje: dainavau „Čiurlionio“ ansamblyje, buvau Šiaurės Amerikos ateitininku ir JAV Jaunimo sąjungos nariu. Daugiau nei dvidešimt penkerius metus gyvenu Čikagoje, kur turiu savo komercinės fotografijos verslą. Veiklą Fonde pradėjau kaip Pelnų skirstymo komisijos Stipendijų pakomisės

narys. Nuo 2010 iki 2017 metų buvau šios pakomisės pirmininkas. 2018 metais buvau išrinktas Lietuvių Fondo valdybos pirmininku. Juo tapęs galiu efektingai prisidėti prie Lietuvių Fondo veiklos ir Fondo klestėjimo.

Esu įsitikinęs, kad Lietuvių Fondas yra vienas svarbiausių finansinių šaltinių, leidžiantis nenutrūkti ir sėkmingai klestėti JAV LB veiklai.

Milda Davis

Į Lietuvių Fondą (LF) įstojau 2015 metais. Tapau

LF valdybos nare ir gerai susipažinau su Fondo veikla. 2017 metais buvau išrinktas į LF tarybą. Esu Stipendijų pakomisės pirmininkė. Tai atsakingas, svarbus ir prasmingas darbas. Malonu matyti, kad lietuvių kilmės jaunimas siekia mokslo aukštumų, plečia lietuviybę, aktyviai dalyvauja savo bendruomenės veikloje. Manau, kad yra labai svarbu prisidėti prie LF veiklos, su Fondo parama galime lengviau puoselėti lietuviybę išeivijoje ir dalintis meile Lietuvai su ateinančiomis kartomis. Turiu didelę profesinę patirtį – 16 metų išdirbau vienoje didžiausių JAV transporto kompanijų „Schneider“. Šioje kompanijoje per savo karjerą turėjau įvairių pareigų. Išmokau būti atsakinga už pelno ir nuostolių ataskaitą, darbo procesų įgyvendinimą ir jų sklandžią eigą, taip pat glaudų bendravimą su klientais ir kitais kompanijos skyriais. Šią profesinę patirtį tikiuosi ir toliau panaudoti dirbdama Lietuvių Fonde. Esu dviejų berniukų mama ir aktyvi lietuviškos visuomenės dalis. Jaučiu pareigą prisidėti prie LF veiklos, kad ne tik mano vaikai, bet ir tolimesnės kartos džiaugtųsi ir puoselėtų lietuvišką kultūrą.

Juozas Kapačinskas

Lietuvių Fondo narys esu nuo 1962 metų, taigi nuo pat LF įsikūrimo. Į LF narių eiles mane įrašė mano tėvai. Vėliau mano žmona Dana bei mūsų trys vaikai tapo Lietuvių Fondo nariais.

1988 metais baigiau Northwestern universitetą, įsigijau MBA laipsnį. Baigęs mokslus, dirbau keliuose kompanijose. Kartu su Dana esame kepyklos verslo: „Racine Bakery“ (32 metus) ir nuo 1991 metų – kepyklos „Bake For Me!“ bendrasavininkai. Šešis metus buvau Pasaulio lietuvių centro (PLC) tarybos nariu bei Lietuvių Montessori draugijos išdininku ir pirminku. Daug metų dirbau su Lietuvių skautų sąjungos jaunimu.

Dalyvaudamas įvairiose lietuviškose organizacijose sutikau ir pažinau daug nuostabių lietuvių. Mūsų lietuviška veikla yra svarbi,

verta dėmesio ir reikalaujanti finansinės paramos. LF yra patikimas ir tvirtas paramos šaltinis, padedantis lietuviškoms organizacijoms tęsti savo veiklą. 2020 metais LF taryboje baigiasi mano trečia 3-jų metų kadencija. Su malonumu noriu ir toliau prisidėti prie svarbių LF darbų. Manau, kad mano įgyta patirtis padės įgyvendinti praktiškus ir teisingus sprendimus Lietuvių Fondo labui.

Gintaras Vaišnys

Augdamas apie Lietuvių Fondą girdėjau iš tėvų ir senelių, o šios organizacijos nariu tapau 2012-aisiais metais. 2016 metais buvau išrinktas į LF tarybą, o 2019 m. tapau LF Finansų komiteto pirmininku.

Esu įsteigęs, o vėliau padavęs, medicinos prietaisų kompaniją, kuri savo gaminiiais prekiauja daugiau nei 40 pasaulio šalių. Būdamas kompanijos vadovu įgijau patyrimo visose verslo vystymo srityse. Taip pat esu penkių kompanijų direktorių tarybos nariu ir galiu pajauti skirtingų organizacijų vadovavimo plusus ir minusus. Šis patyrimas, tikiuosi, galėtų būti naudingas Fondui.

Būdamas moksleiviu daug metų stovyklavau „Neringos“ stovykloje, vėliau dirbau vadovu, o dar vėliau organizavau ir vedžiau sėkmingus lešų telkimo vajus stovyklai paremti. Apie verslo steigimą ir vystymą esu kalbėjęs „Globalios Lietuvos lyderiai“ susitikime Vilniuje ir kitoms grupėms Lietuvoje. Šiuo metu verslo vystymo reikalais bendrauju su žmonėmis Lietuvoje.

LF yra esminis lietuvių veiklos Amerikoje paramos šaltinis, palaikantis mūsų

mokyklas, padedantis mūsų jaunimui tiesiogiai užmegzti ir palaikyti ryšius su Lietuva ir kitais būdais palaikantis mūsų kultūrą. Kandidatuojau į LF tarybą, nes tokio pobūdžio darbai man atrodo labai prasmingi, todėl noriu ir toliau asmeniškai prisidėti.

Dalius F. Vasys

Daugiau kaip keturiasdešimt metų dirbu verslo reikalų advokatu „Vedder Price. P.C.“ teisės firmoje, kurioje dirba daugiau kaip 300 advokatų. Per šį laikotarpį esu sukaupęs didelę patirtį įvairiais teisiniais, finansiniais ir verslo klausimais. Manau, kad ši patirtis leis man toliau patarti Lietuvių Fondui (LF) teisiniais ir kitais klausimais ir prisidėti prie Įstatų komiteto darbo. Tikiuosi, kad mano ilgametė profesinė patirtis prisidės prie Lietuvių Fondo klestėjimo.

Į lietuvišką veiklą įsijungiau būdamas labai jaunas. Joje aktyviai dalyvauju iki dabar. Daug metų buvau skautas ir ateitininkas. Baigiau lietuvišką šeštadieninę mokyklą. Buvau išrinktas atstovu į Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Į Lietuvių Fondą įstojau daugiau nei prieš 25-ius metus. Esu buvęs Lietuvių Fondo Pelnų skirstymo komisijos (PSK) nariu, PSK Stipendijų pakomisės nariu ir Kontrolės komiteto nariu. Šiuo metu esu LF tarybos narys, PSK Stipendijų pakomisės narys ir Įstatų komiteto pirmininkas.

Noriu toliau dirbti Lietuvių Fondo labui. Lietuvių Fondas yra ypatingai svarbus finansinis šaltinis, kuris remia lietuviškas organizacijas ir lietuvių studentus. Tikiu, kad mano įgyta patirtis toliau man padės įgyvendinti Lietuvių Fondo tikslus.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

LAUROS DARBŠTUMAS ATNEŠĖ SĖKMĘ

Laura O’Meara, Aidos Bublytes O’Meara ir James O’Meara duktė, šiais metais baigė Walsh (OH) universitetą istorijos, vyriausybės ir užsienio reikalų bei filosofijos bakalaurais.

Walsh universitetas jai buvo paskiręs stipendiją už mokslą visus ketverius metus, pagrįstą gerais pažymiais, veikla už mokyklinių ribų bei moraliniu pobūdžiu.

Laura universitetą baigė būdama trijų garbės draugijų narė: „Phi Alpha Theta” (Nacionalinė istorijos garbės draugija), „Phi Sigma Tau” (Tarptautinė filosofijos garbės draugija) ir „Pi Sigma Alpha” (Nacionalinė politikos mokslų

garbės draugija).

Visus semestrus buvo dekanų sąrašė. Pažymėta inaugraciniame Walsh universiteto prezidento sąrašė, apdovanota už lyderystę. Universiteto apdovanota su „Excellence Award”. Tai Walsh universiteto prestižinis apdovanojimas. Buvo viena iš keturiasdešimt moterų, priimtų į nacionalinę dvišalių partijų konferenciją, kurios tikslas - suteikti moterims daugiau galių ir paskatinti jas aktyviai dalyvauti politikoje.

Laura rudenį toliau studijuos teisę dar nepasirinktame universitete.

Laura yra baigusi Šv. Kazimiero lituanistinę moky-

klą. Skautė – ateitininkė. Šoko tautinius šokius „Švyturio tautinių šokių grupėje”. Dirbo kaip mokytoja Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje. Dainavos stovykloje buvo Jaunučių stovyklos vadovė.

2018 metais Vilniaus teisės institute atliko stažuotę kaip LB LISS programos dalyvė. Dirbo tiriant kalinių gyvenimo sąlygas visoje Europos Sąjungoje. Parengė instituto akreditacijos proceso pristatymą ir kartu su teisės mokyklos studentais atliko įvairias kitas užduotis.

Šiai šauniai lietuvaitei linkime ir toliau sėkmingai tęsti mokslą pasirinktoje teisės profesijoje.

Dr. Viktoras Stankus

Laura O’Meara.

Autoriaus nuotr.

ATŠAUKTAS LIEPĄ TURĖJĘS VYKTI PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENIŲ VADOVŲ SUVAŽIAVIMAS

Dėl koronaviruso grėsmės atšauktas liepos 14–17 dienomis Palangoje turėjęs vykti Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos lyderių suvažiavimas „Už lietuvių ir pilietiškumą”.

Kaip pranešė PLB pirmininkė Dalia Henke, tradicinis renginys šiemet turėjo būti skirtas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 30-mečiui ir Pasaulio lietuvių vienybės dienai paminėti.

„Renginio atšaukimas pagrįstas ir dėl nerimo bei nežinomybės – ekonominių ir socialinių šios pandemijos pasėkmių kiekvienam asmeniškai. Mūsų visų sveikata ir susitelkimas į kitus darbus dabar yra svarbiau”, – žiniasklaidai sakė D. Henke.

„PLB valdyboje svarstėme taip pat ir galimybę šį suvažiavimą nukelti į rudenį, derinant prie būsimų kitų renginių Lietuvoje. Dar niekas nežinome, ar tokia galimybė atsiras”, – sakė PLB pirmininkė.

Pasak jos, lietuvių bendruomenių pirmininkai iš viso pasaulio kartą per metus Lietuvoje susirenka aptarti bendruomenės veiklą, apsvarstyti svarbius užsienyje gyvenantiems lietuviams klausimus bei susipažinti ir užmegzti glaudžius bendradarbiavimo ryšius su vietine bendruomene.

„Kasmet suvažiavimai vyksta vis kitame Lietuvos rajone. Anksčiau jie jau vyko Ukmergėje, Panevėžyje, Kaune, Druskininkuose, Ignalinoje, Trakuose bei Klaipėdoje. Praėjusiais metais suvažiavimas vyko Nidoje”, – pasakojo D. Henke.

D. Henke teigimu, buvo planuota, kad renginyje dalyvaus nuo 80 iki 100 žmonių, registracija turėjo prasidėti kovo mėnesį, tačiau jos nepavyko paskelbti.

Apie renginį skelbta jau praėjusių metų rudenį, nes tolimuose kraštuose gyvenantys lietuviai turi planuoti savo laiką ir keliones iš anksto.

Šiuo metu lietuvių bendruomenės veikia 47 pasaulio valstybėse.

Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė sakė, kad dabar planuoja surengti bendruomenių pirmininkų susitikimą nuotoliniu būdu ir ragino visus užsienyje esančius lietuvius būti solidariais.

„Raginame lietuvių bendruomenes solidariai vieni kitiems teikti tarpusavio pagalbą ir paramą bei finansiškai remti Lietuvoje esančias iniciatyvas, kurios remia Lietuvos medikus ir visą medicinos sistemą”, – sakė D. Henke.

www.lrt.lt/lituanica/pasaulio-lietuviu-balsas

JAV SOSTINĖJE SURENGTA LIETUVIŲ KALBOS ŠVENTĖ

Vasario 28 dieną Lietuvos ambasada JAV, pasitikdama Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo trisdešimtmetį, Vašingtono, Baltimorės ir šių miestų apylinkėse gyvenančius lietuvius pakvietė rašyti Nacionalinį diktantą ir dalyvauti specialioje Lietuvių kalbos dienoms parengtoje

viktorinoje.

Į Lietuvos ambasadą atvykę JAV gyvenantys lietuviai turėjo galimybę varžytis dėl raštingiausio lietuvių vardo. Kiekvienais metais yra varžomasi keliose kategorijose – raštingiausio moksleivio, raštingiausio suaugusiojo ir raštingiausio užsienio lietuvių.

Parašę diktantą, į ambasadą atvykę žmonės taip pat dalyvavo Valstybinės lietuvių kalbos komisijos parengtoje viktorinoje apie lietuvių kalbą, žinomas asmenybes, Lietuvos kultūrą ir istoriją. Viktorinos nugalėtojai buvo apdovanoti knygomis, o visi Lietuvių kalbos šventės dalyviai – lietuviškais suvenyrais.

Nacionalinio diktanto

konkursas Lietuvoje ir užsienyje gyvenantiems lietuviams rengiamas jau tryliką kartą. Pagrindinis konkurso organizatorių tikslas – paskatinti žmones didžiuotis unikalia lietuvių kalba, kalbėti ir rašyti ja taisyklingai. Konkursą 2006 metais pradėjo rengti savaitraštis „Atgimimas”.

Lietuvių kalbos dienos,

rengiamos vasario 16 – kovo 11 dienomis, yra tapusios gražia tradicija, puoselėjama Lietuvoje ir visame pasaulyje. Šios iniciatyvos tikslas – didinti lietuvių kalbos prestižą, stiprinti lietuvių kalbos mokymosi motyvą, prisidėti prie lietuvių kalbos sklaidos pasaulyje, telkti bendruomenes Lietuvoje ir užsienyje.

LR URM

L. LINKEVIČIUS DALYVAVO SEIMO IR PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KOMISIJOS POSĖDYJE

Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) komisijos nuotolinis posėdis, skirtas aptarti pandemijos krizės pasekmes ir migracijos iššūkius pasaulio lietuvių bendruomenėms ir Lietuvai. **LR URM**

Gegužės 13 dieną LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius dalyvavo Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) komisijos nuotoliniame posėdyje, skirtame aptarti pandemijos krizės pasekmes ir migracijos iššūkius pasaulio lietuvių bendruomenėms ir Lietuvai.

„Dalyvaudamas šiame posėdyje, kuris apjungė lietuvius nuo Arizonos Jungtinėse Valstijose iki Melburno Australijoje, jaučiu pasididžiavimo mūsų diaspora jausmą”, - sveikindamas posėdžio dalyvius sakė ministras. Pasak ministro, glaudus bendradarbiavimas su pasaulio lietuiviais buvo ir yra itin svarbus susidūrus su Covid-19 viruso

pandemijos iššūkiais.

L. Linkevičius padėkojo užsienio lietuviams ir užsienio lietuvių organizacijoms už aktyvų dalyvavimą teikiant pagalbą sugrįžtantiems ir iš užsienio negalintiems grįžti piliečiams, įgyvendinant bendruomenines savipagalbos akcijas, teikiant pagalbą Lietuvai.

Posėdžio metu komisija taip pat aptarė aktualius socialinės apsaugos, nuotolinio švietimo organizavimo klausimus. Daug dėmesio skirta būsimų Seimo rinkimų organizavimui naujai įsteigtoje Pasaulio lietuvių rinkiminėje apygardoje, ieškant būdų, kaip sudaryti sąlygas užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams aktyviai dalyvauti ir pirmą kartą istorijoje išrinkti

Lietuvos diasporos interesams Seime atstovausiantį atskirą Seimo narį.

Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija posėdžiauja du kartus per metus ir aptaria Lietuvoje ir užsienio valstybėse gyvenančių lietuvių bendradarbiavimą, keičiasi aktualia švietimo, kultūros ir kita informacija, Seimui ir kitoms valstybės institucijoms teikia pasiūlymus, kurie padėtų stiprinti valstybingumą ir demokratinių tradicijų puoselėjimą. Komisiją sudaro po 10 narių iš Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės. Šioje Seimo kadencijoje komisijai pirmininkauja Antanas Vinkus (LRS) ir Rimvydas Baltaduonis (PLB).

LR URM

AUŠRINĖ ARMONAITĖ KANDIDATUOS PASAULIO LIETUVIŲ APYGARDOJE

Laisvės partijos pirminkė, Seimo narė Aušrinė Armonaitė 2020 metų Seimo rinkimuose kandiduos naujoje Pasaulio lietuvių vienmandatėje rinkimų apygardoje.

„Lietuva turi drąsiai priimti įvairias užsienyje įgytas patirtis, nes mūsų stiprybė ir galimybė yra viso pasaulio lietuvių protai. Tikiu, kad lietuviams sklindant po pasaulį, kuriant gyvenimą ir šeimas užsienyje, Lietuva tik didėja ir stiprėja”, – sprendimą komentavo partijos lyderė A. Armonaitė.

A. Armonaitė teigia, jog svarbu tinkamai pasiruošti vis dažniau į Lietuvą sugrįžtančių tautiečių priėmimui. „Turime paruošti savo švietimo sistemą, kuri leistų greičiau atsiskleisti su tėvais grįžusiems vaikams. Turime savo valstybės teikiamas paslaugas padaryti lengvai prieinamas iš bet kurios pasaulio vietos, lanksčiai reguliuoti darbo rinką. Taip pat privalome kurti atvirą ir tolerantišką visuomenę, kuri nereikalauja sodinti jaunuolio už suktinę į kalėjimą ir sprendžia mažumų lygybės klausimus”, – sakė A. Armonaitė.

Laisvės partijos lyderė atkreipia dėmesį, jog Seime kovotų už sėkmingą Lietuvos žmonių ateitį, o ne užsiimtų biudžeto lėšų dalybomis apygardai.

„Tris su puse metų Seime

Aušrinė Armonaitė. **Facebook**

mačiau, kaip Seimo nariai kovoja ne už mūsų šalies žmonių ateitį, o už savo vienmandatės apygardos euroremontą ir pinigų įsisavinimą. Taip prekiaudami savo politine valia balsuojant. Šiose lenktynėse nedalyvavau ir dalyvauti neketinu”, – teigė A. Armonaitė.

Primename, kad Pasaulio lietuvių vienmandatė apygarda yra pirmą kartą sudaryta rudenį vyksiantiems Seimo rinkimams. Visi rinkėjai, pageidaujantys balsuoti užsienyje 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose, turės iš anksto užpildyti elektroninę registraciją. Registracijos pradžia numatoma nuo birželio 1 d.

LRS

LIETUVOS DIPLOMATŲ TALKININKAI JAV 1940-1990 METAIS: IŠEIVIJOS RYŠIAI SU VAŠINGTONO ADMINISTRACIJA

Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademijos prof. Juozas Skirius

III.

(Pradžia š.m. balandžio 21 d. „Dirvos” laidoje).

ALT’a nuolat finansavo VLIK’o darbus, 1945-1975 m. iš viso suteikdama 344 616 dolerių paramą¹. Aiškus veiklos pasiskirstymas: ALT kontaktuoja su JAV valdžia, o VLIK’as veikia į kitų valstybių vyriausybes, tarptautines organizacijas.

Labai svarbus VLIK’o nuopelnas – tai 1958 metais įkurta Pasaulio lietuvių bendruomenė ir sušauktas pirmasis jos seimas. Amerikoje susikūrusi JAV lietuvių bendruomenė palaipsniui taip pat įsitraukia į politinę veiklą, nors tam prieštaravo ALT’a, kuri buvo įsitikinusi, kad JAV LB reikalai – tai išeivijos organizavimas, lietuviybės palaikymas. Bet ne politinė veikla. Bet su tokia nuostata

1 50 metų Lietuvos laisvinimo fronte. 1990 (lankstinukas). *KUB RSKRS*, dr. K. Pemkaus fondas, dėžė – ALTAS.

nebesitaiksto JAV LB veikėjai.

JAV LB III taryba dar 1962 m. birželio 2-3 d. suvažiavime nutarė veiksmingiau reikštis Lietuvos išlaisvinimo darbuose. Lietuvos nepriklausomybės 50 metų sukakties išvakarėse, 1967 m. spalio 21-22 d., Vašingtone vyko Lietuvos veiksmų viršūnių konferencija, kur dalyvavo ir JAV LB atstovai, aptarti bendrus Lietuvos vadavimo reikalus. Buvo paskelbtas viešas manifestas, kuriame dar kartą patvirtinama, kad lietuvių tauta nepripažins okupacijos; Tarybų Sąjunga kaltinama už Lietuvos nepriklausomybės sužlugdymą; dar kartą kreiptasi į laisvojo pasaulio vyriausybes ir parlamentus, kad panaudotų visas savo priemones Lietuvos nepriklausomybei atstatyti, o į JTO – kad likviduotų Sovietų Sąjungos agresiją prieš Lietuvą.

Lietuvos garbės konsulas J. J. Bielskis (pirmoje eilėje trečias iš kairės) 1974 m. Los Andžele pasitinka atvykusį S. Kudirką (antras iš kairės; Vytauto Didžiojo karo muziejus). **Paul Jasiukonis nuotr.**

Dokumente dar kartą pakartoti reikalavimai išvesti sovietinę kariuomenę, miliciją ir administraciją iš Lietuvos. Manifestą pasirašė S. Lozoraitis (LDT), dr. Juozas K. Valiūnas (VLIK), Vaclovas Sidzikauskas (LLK), J. Bačiūnas (PLB), A. J. Rudis (ALT), Bronius Nainys (JAV LB) ir A. Rinkūnas (Kanados LB)².

Taip formuojasi JAV lietuvių politinės veiklos **antrasis etapas**. Būtina pasakyti, kad prasideda ne tik JAV LB politinė veikla, bet ir LB atstovai, taip vadinami *dipukai*, palaipsniui 2 Lietuva ir VLIK-as. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto – VLIK-o šaknys, praeitis ir dabartis. Redagavo Rinkūnas, A.V. B.V.: Tautos fondas, 1984, p. 150.

pradeda perimti į savo rankas senųjų organizacijų ALT’os ir VLIK’o vadovybes.

Kaip rašo buvęs JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Algimantas Gečys, „JAV LB laisvinimo srityje centrinių organų koordinuojamą veiklą pradėjo tik apie 1968 metus. (...) Vertinant LB atsiekimus, yra taip pat svarbu atminti, kad LB į laisvinimo sritį atėjo ALT’os ir Revizijų komiteto pramintais takais, užpildyti vakuumą, kuris susidarė ALT’ai praradus iniciatyvą”³. Tuo 3 Gečys, A. S. Lietuvos laisvinimo veikla: kaip yra ir kaip galėtų būti. <http://www.partizanai.org/index.php/i-laisve-1982-85-122/2431-lietuvos-laisvinimo-veikla-kaip-yra-ir-kaip-galetu-buti> (žiūrėta 8/202016)

metu ir buvo sudaryta JAV LB Visuomeninių reikalų taryba, kuri turėjo koordinuoti politinę veiklą, perduoti JAV lietuvių pageidavimus JAV Kongresui ir kitoms valdžios įstaigoms. Tai nebuvo atsitiktinė veikla, nes *Lietuvių charta* (Pasaulio lietuvių bendruomenės konstitucija) įpareigojo kiekvieną lietuvių remti valstybinę Lietuvos nepriklausomybę.

Ryškus JAV LB indėlis buvo, kai ji ėmėsi iniciatyvos organizuoti demonstracijas įvairiuose JAV miestuose, reikalaujant, kad disidentai Vytautas ir Gražina Simonaičiai bei Simas Kudirką būtų išlaisvinti iš sovietų nelaisvės, jiems nesėkmingai bandant pasiekti laisvąjį pasaulį.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ ATIDĖTA!

Šventės organizacinis komitetas praneša, kad atsižvelgiant į susiklosčiusią pasaulinės sveikatos krizės situaciją ir suderinus su šokių grupių vadovais, atlikėjais bei viešbučių atstovais, ir paslaugų tiekėjais buvo priimtas nelengvas sprendimas atidėti š.m. liepos 3-5 dienomis Filadelfijoje planuotą rengti **Šiaurės Amerikos XVI lietuvių tautinių šokių šventę**. Manome, kad toks sprendimas yra tinkamiausias dabartinėje precedentų neturinčioje pasaulinėje situacijoje siekiant apsaugoti mūsų visų gerovę.

Džiugi žinia yra ta, kad šventė perkeliama į ateinančius metus ir vyks Filadelfijoje 2021 m. rugpjūčio 6-8 dienomis.

Šiaurės Amerikos XVI lietuvių tautinių šokių šventė įprasmina visų mūsų suvokimą apie tai, kad esame bendruomenės, kultūros ir savo aplinkos dalis. Pasibaigus pandemijai kiekvieno iš Jūsų vaidmuo atkuriant ir sustiprinant šį suvokimą bus labai svarbus. Lai visų širdis pripildo stipraus ir šviesaus džiaugsmo nuojautos, laukiant susitikimo su draugais, giminaičiais ir lietuviška bendruomene Filadelfijoje 2021-ųjų rugpjūčio 6-8 dienomis.

Linkime Jums ir Jūsų šeimoms likti sveikiems ir laukiame susitikimo 2021-aisiais!

Šiaurės Amerikos XVI lietuvių tautinių šokių šventės organizacinis komitetas

www.sokiusvente2020.org

Lietuvių tautinių šokių šventė.

www.sokiusvente2020.org

KULTŪRA KORONOS METU

<https://forumas.kaunas2022.eu/>

Kiekvienos krizės aki-vaizdoje išryškėja gyvybiška kultūros ir meno būtinybė. Tragiškos ekonominės ir socialinės katastrofos fone esame kūrybinio sektoriaus atsparumo ir gebėjimo žaibiškai prisitaikyti liudininkai. Matėme, kaip parklumpa galingiausios pasaulio kultūros institucijos, ir kūrėjus, pernakt prarandančius darbus. Tai neužkirto kelio atsirasti daugybei tarptautinę bendruomenę suvienijusių meno projektų, įkvėpusių kibirkštį optimizmo ir bendrytės jausmą namuose izoliuotai visuomenei. Įsitikinome pastarųjų metų kultūros politikoje prioritetizuojamo meno ir kultūros vertybių skaitmeninimo verte, kai kultūros įstaigų tinklalapių lankomumas akimirksniu išaugo šimtus kartų. Pasaulį sustabdžiusi pandemija inspiravo kultūros kūrėjus iš naujo pažvelgti į savo misiją, sukurti alternatyvias veiklos strategijas, edukacinius ir sklaidos įrankius, subūrusius namuose užsidariusius į virtualius šokių vakarėlius, ir tyliai auditorijai, stovinčiai už savo butų langų, atnešusius kultūrą tiesiai kiemus.

Kas toliau?

Pranašaujama, kad kultūros sektorius, mūsų dalyvavimo kultūroje įpročiai ir socialinis gyvenimas neišvengiamai pasikeis, tačiau ar iš tiesų ir kaip? Kaip kultūros ir meno

kūrėjams pasiruošti ateities keliamiems iššūkiams? Kokius įgūdžius ir inovacijas tam pasitelkti? Kaip, braškančią Europos Sąjungą labiau skaldant politinėms batalijoms, išsaugoti tarptautinį kultūrinį bendradarbiavimą?

Naujas formatus

„Kauno – Europos kultūros sostinės 2022“ organizatoriai perkelia kasmetinį Europos kultūros sostinės forumą į virtualią erdvę ir kartu su „Kūrybiškos Europos“ biuru Lietuvoje inicijuoja diskusiją, telkiančią Europos menininkus, kultūros kūrėjus, privatųjį ir viešąjį sektorius bei skirtą kultūros lauko inovacijoms ir ateičiai aptarti.

Europos kultūros sostinės forumas – tai „Kaunas 2022“ komandos inicijuojamas kasmetinis renginys, Kaune sutelkiantis įvairių kūrybinių sričių lyderius iš visos Europos. Forumas skirtas žinioms, įkvėpimui, naujoms pažintims ir bendradarbiavimo galimybėms atrasti. Vienas svarbiausių šios iniciatyvos tikslų – paskatinti kultūros ir kitų sričių (verslo, mokslo, politikos) bendradarbiavimą.

Virtualus Europos kultūros forumas vyks gegužės 20-22 dienomis.

Daugiau informacijos tinklalapyje <https://forumas.kaunas2022.eu/>

TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA „(RE)PLACING CHERNOBYL“ LONDONE

Praėjus metams nuo pasaulyje pripažinto HBO mini seriale „Černobylis“ premjeros, gegužės 14 d. „Zoom“ platformoje surengta diskusija sukvietė prestižinių Londono universitetų akademikus ir žinomus meno bei kultūros atstovus. Taip pat ir „Černobylis“ režisierių Johaną Rencką, už šį serialą pelniusį „Emmy“ apdovanojimą.

„(Re)Placing Chernobyl“ gilinasi į iššūkius, atsiradusius siekiant perkelti Černobylio tragediją į televizijos ekranus ir ją tinkamai pristatyti XXI amžiaus publikai. Kaip galima paaiškinti netikėtą serialo populiarumą? Kodėl vieni naratyvai pateikiami žiūrovams, o kiti lieka istorijos paraštėse? Ar serialas „Černobylis“ gali padėti suprasti iššūkius, supančius atominę energetiką bei globalią pandemiją šiandien?

Diskusija taip pat aiš-

kinosi serialo socialines, politines ir kultūrinės pasėkmes. Diskusiją įkvėpė ypač glaudus „Černobylis“ santykis su Lietuva – didžioji dalis serialo sukurta Ignalinos atominėje elektrinėje ir Vilniaus, ekrane tapusio Pripetės, gatvėse, kurias miestiečiai filmavimo metu dalijosi su „Černobylis“ kūrybine komanda. „(Re)Placing Chernobyl“ aiškinosi, kaip serialo populiarumo sukeltas atominio turizmo antplūdis atspindi visuomenės informuotumą ir istorijos suvokimą, taip pat, ar atominis turizmas yra etiškas.

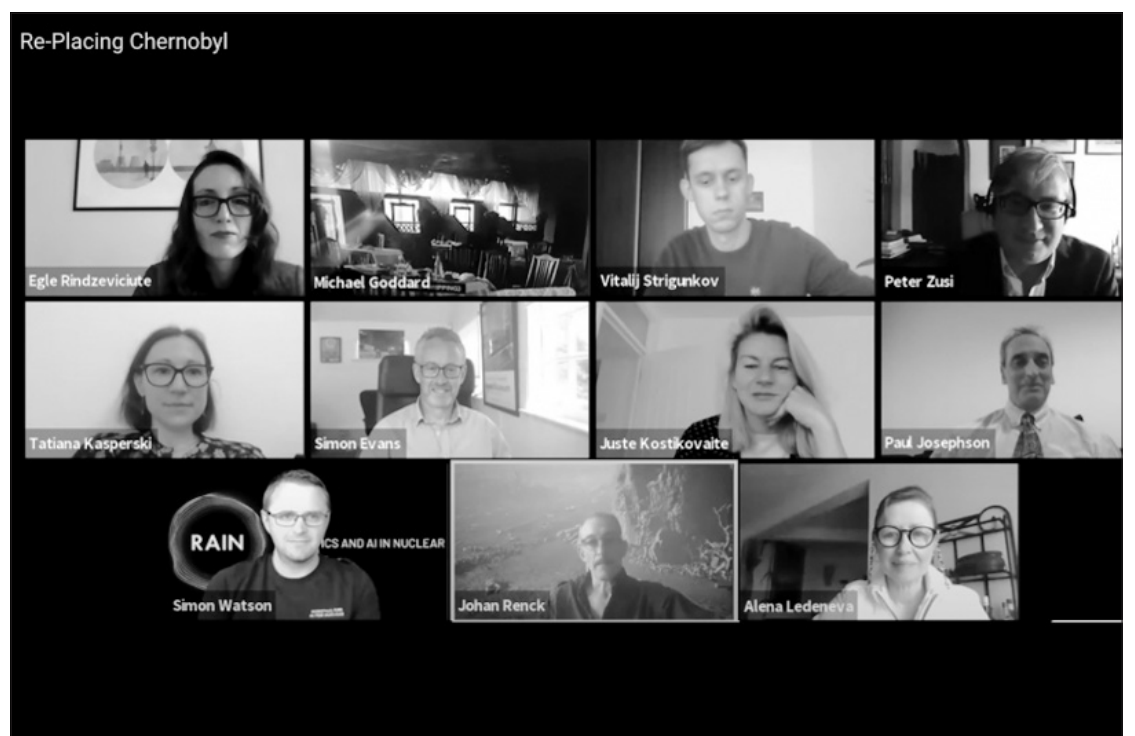
Diskusiją „(Re)Placing Chernobyl“, pažvelgusią į estetikos politiką, mokslo reprezentaciją televizijoje bei atominės tragedijos vietą kultūros, mokslo ir meno sankryžoje, organizavo Lietuvos kultūros atašė Jungtinėje Karalystėje,

Menų ir humanitarinių mokslų taryba (AHRC), Kingstono Universitetas, Univesity College London (UCL) Fringe tyrimų centras, UCL Slavų ir Rytų Europos studijų centras (SSEES), kiti partneriai. Ši konferencija buvo suplanuota gyvai, UCL patalpose, jos dalyviams atvykstant į Londoną iš Lietuvos, Ispanijos bei JAV.

Prie diskusijos, kurią moderavo bei organizavo dr. Eglė Rindzevičiūtė, Londono Kingstono universiteto kriminologijos ir sociologijos profesorė, prisijungė beveik 450 žiūrovų, 260 iš jų buvo prisijungę „Zoom“ paskyroje ir aktyviai uždavinėjo klausimus dalyviams.

Diskusija buvo įrašyta ir yra paskelbta projekto medijos partnerio šiuolaikinės kultūros žurnalo „This Is Tomorrow“ svetainės paskyroje.

LR KM

Š.m. gegužės 14 d. „Zoom“ platformoje surengta diskusija sukvietė prestižinių Londono universitetų akademikus ir žinomus meno bei kultūros atstovus.

Organizatorių nuotr.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro ir Pedagoginio lituanistikos instituto Čikagoje tarybos narių susirinkimas Jaunimo centro patalpose. Pirmoje eilėje (iš kairės): kun. Vaclovas Gutauskas SJ, Jonas Dainauskas, dr. Jonas Račkauskas (tuometinis valdybos pirmininkas), Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV dr. Alfonsas Eidintas, dr. Adolfas Damušis (tuometinis tarybos pirmininkas), LR generalinis konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, adv. Vytenis Kirvelaitis. Antroje eilėje (iš kairės): dr. Robertas Vitas (dabartinis Lituanistikos tyrimo centro tarybos pirmininkas), dr. Dalia Katilius Boydston, Bronius Juodelis, Rimantas A. Kunčas-Zemaitaitis, Arūnas Zailskas, Magdalena Birutė Stankūnienė, Česlovas Grincevičius, Halina Moliejienė, dr. Feliksas Palubinskas, dr. Kazys Eringis, Liudas Kairys, dr. Bronius Vaškėlis, Teodoras Blinstrubas.

Visos nuotraukos iš Rimanto Kunčo-Zemaitaičio asmeninio archyvo.

PRISIMENANT JONĄ DAINAUSKĄ

Š. m. gegužės 27 d. minėsime istoriko, paleografo, publicisto, bibliografo Jono Dainausko (1904–2000) 20-ąsias mirties metines. Prisiminimais apie šią iškilią asmenybę su „Dirvos“ skaitytojais dalijasi inžinierius Rimantas A. Kunčas-Zemaitaitis.

Pirmą kartą su Jonu Dainausku susidūriau apie 1980 metus Pedagoginiame lituanistikos institute Čikagoje. Tuomet, kartu dėstant šiame institute, J. Dainauskas nuoširdžiai dalijosi savo patirtimi. Man, tuomet trisdešimtmečiui dėstytojui, buvo reikšmingas jau šešiasdešimt perkopusio kolegos palaikymas. Susirašinėdamas su Varšuvos, Krokuvos, Liublino universitetais J. Dainauskas gaudavo

unikalios, mažai kam pasiekiamos istorinės medžiagos, kuria mielai dalydavosi su kolegomis. Kaskart lankantis jo namuose, pamenu, kaip jo žmona, žavinti ypatingu nuolankumu ir atsidavimu vyrui, nuolat švelniai priekaištaudavo, jog svečiams nėra vietos išgerti net puoduką arbatos. Dainauskų namuose Čikagoje knygomis ir rankraščiais buvo apkrauti stalai valgomajame, svečių kambaryje ir bibliotekoje,

kur sunku buvo įkelti koją dėl sukrautų knygų trijomis eilėmis įrengtose lentynose bei keliomis eilėmis ant grindų, kur jos, stirksodamos tarsi Babelio bokštai, grąsinosi įlūžti į pirmąjį namo aukštą. Iš knygų kyšantys puslapius žymintys lapukai, bylojantys apie savininko bendrystę su knyga, buvo primarginti tik jam vienam suprantamomis pastabomis ir išvadomis. Visų lentynose buvusių knygų nugarėles slėpė į jas atremtos įreminotos jo vaikų nuotraukos. Tik mažas stalelis valgomajame, įspraustas tarp stalo ir lango, ant kurio stovėjo rašomoji mašinėlė, buvo vienintelė jo darbo vieta.

J. Dainauskas savo bibliotekoje buvo sukaukęs nemažą žemėlapių reprodukcijų bei karališkųjų atspaudų kopijų kolekciją ir savo darbuose rėmėsi kartografiniais ir sfragistiniais tyrinėjimais. Aš, domėdamasis kartografija ir kaip inžinierius išmanydamas ne tik techninį žemėlapių parengimą, bet ir istorinę bei politinę jų reikšmę ir jau tuomet turėdamas unikalią žemėlapių kolekciją, remiamas J. Dainausko, Lituanistikos tyrimo ir studijų centre įkūriau Kartografijos skyrių.

Pritraukdamas savo santūriū ir romiu būdu J. Dainauskas niekuomet neprarasdavo kantrybės informaciją tikrindamas įvairiuose leidiniuose, jam buvo svetima primesti savo nuomonę. Ramiam jo veide šmėste-

lėjusi atlaidi šypseną būdavo įprastas atsakas žmonėms, negebantiems atvirai diskutuoti. Būdamas poliglotas, mokėdamas per dešimt kalbų, gebėjo naudotis įvairiais mokslo šaltiniais, atvėrusiais mums naujas galimybes gilintis į Lietuvos istoriją, kartografiją ir sfragistiką. J. Dainausko, kaip stipraus paleografo, darbai buvo skelbiami Lenkijos mokslų akademijos žurnale *Acta Baltico-Slavica*, kur nuolat sulaukdavo susidomėjimo. J. Dainauskas dažnai guosdavosi, jog jo pateikiama medžiaga Lietuvos ir išeivijos istorikams dažnai atsimuša tarsi žirniai į sieną.

Ne kartą susitikus J. Dainauską Čikagos centre, einantį į darbą bibliotekoje, tekdavo jį išbudinti iš gilaus susimastymo. Nuolat

pavardės, kirtęs sieną galėjo laikinai apsistoti ir įsidarbinti Žemės ūkio ministerijoje. Po kurio laiko, apsimetęs lenkų turistu, bandydamas kirsti Lenkijos–Vokietijos dar nenusistovėjusią sieną ties Ščecinu (lenk. Szczecin, vok. Stettin) ir toliau trauktis į Vakarų, buvo sulaikytas ir ilgam pasiliko Lenkijoje. Beje, adaptuota *Stettin*, kaip Vokietijos miesto, forma turėtų būti *Štetinas*, atsižvelgiant į vokiečių lingvisto H. Šalio (H. Shall) žemių baltiskumą grindžiančius įrodymus (*autorius pastaba*).

J. Dainauskui, tuomet gyvenusiam svetima pavarde, dirbant Žemės ūkio ministerijoje pavyko padaryti karjerą – kaip puikus specialistas buvo išsiųstas į Paryžių atstovauti Lenkijai, kur paprašė politinio prieglobsčio. Gyvendamas Paryžiuje gilino žinias Sorbonos universitete, tačiau, nebaigęs studijų, atsiradus galimybei pasitraukė į Ameriką, kur buvo emigravusi šeima.

1987 m. Vatikane ir Romoje, minint Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejų, J. Dainauskas buvo vienas ini-

Jono Dainausko 95 metų jubiliejaus šventė.

skendintis savo mintyse istorikas atkreipdavo aplinkinių dėmesį charakteringa eisena ir išvaizda – ant kaktos užkriusį juoda beretę buvo tarsi neatskiriamas jo atributas, su kuriuo nesiskirdavo nei žiemą, nei vasarą, o dažnai, užsimiršęs, ateidavo ir į auditoriją dėstyti paskaitų.

Beretė, kaip paslaptina užuomina į tuometinį karininko įvaizdį, jam priminė tarnybą, susijusią su Lietuvos žvalgyba, kuri jam išgelbėjo gyvybę. J. Dainausko pasakojimu, traukiantis į Vakarų pas ten jau išvykusią šeimą, pasienyje, sustabdžius jį Lenkijos Armijos Krajovos kareiviams, buvo pareikalauta lenkiškai sukalbėti maldą „Tėve mūsų“ įrodant savo neva lenkišką kilmę. Tik sukalbėjęs maldą ir pamatinę buvusių aukštų tuometinių okupuoto Vilniaus krašto Lenkijos pareigūnų

ciatorių, bandančių įrodyti, kad Lietuva buvo priėmusi krikštą keliais šimtmečiais anksčiau, taigi buvo siekta sukelti abejonių dėl šio Lietuvos krikšto jubiliejus. Vatikane, Šv. Petro aikštėje, bei Romoje jau su šviesios atminties jauniausioju mano broliu Algimantu V. Žemaitaičiu išdalijome per 4000 lietuvių ir anglų kalbomis, verstų būsimojo kunigo a.

a. Arvydo P. Žygo, lankstinukų su J. Dainausko bei kitų Lietuvos istorijos draugijos Čikagoje narių pateikta informacija. Jonui Dainauskui tai buvo stiprus impulsas šioje srityje tęsti darbą, kurio pagrindu buvo savarankiškai parengta ir išleista knyga „Lietuvos bei lietuvių krikštas ir 1387–ji metai“.

Nuotraukoje įamžintos J. Dainausko 95 metų jubiliejaus iškilmės, kurių metu jubiliasas buvo apdovanotas ir česnakais, tapusiais legenda jam pasakojant istorijas apie jų naudą sveikatai. Česnakus istorikas laikė savo ilgaamžiškumo paslaptimi, su jais niekur nesiskirdavo ir nevengė kramsnoti jų viešumoje, kas juokais buvo laikoma bandymu atsikratyti nepageidaujamų pašnekovų.

„Dirvos“ korespondentė Živilė Gurauskienė, el. p. dirva.press@gmail.com

Istorikas, paleografas, publicistas, bibliografas Jonas Dainauskas.

RENGINIŲ KALENDORIUS

Birželio 14 d., sekmadienį 2 val. p. p. United Latvian Ev. Lutheran šventovėje (1385 Andrews Ave., Lakewood, OH 44107), vyks **Baisiojo 1941 m. birželio ekumeninės pamaldos**. Šį liūdną minėjimą rengia *Baltic American Committee of Greater Cleveland*. „Dirvos“ inf.

DĖL COVID-19 ATIDĖTA ČIKAGOS LIETUVIŲ OPERA, TAČIAU SOLISTAI REPETAVO VIRTUALIOJE SCENOJE

Nuo pokario JAV gyvuoja unikali tradicija – Čikagos lietuvių opera. Šiemet ji turėjo nukelti pavasario premjerą. Operą „Karmen“ tikimasi pristatyti rudenį, bet kad laukimas neprailgtų, solistai operos ištraukas dainavo virtualioje scenoje. Dirigentas Vytautas Lukočius, sustojus kultūros gyvenimui, sako, kaip ir daugelis kolegų, užsiėmė daržininkyste. „Aš turėjau būti praeitą savaitę Čikagoje, grįžti ir jau šią savaitę turėjau būti Suomijoje. Ir esu čia prie pomidorų su Edmundu (...). Tai nieko neturime, gamtą turime, derlių gal būsima“, – sako dirigentas V. Lukočius. Balandžio pabaigoje Čikagos lietuvių opera ketino pristatyti Georges Bizet operos „Karmen“ premjerą, kurioje dainuoti buvo kviesti ir Lietuvos atlikėjai. Planus teko keisti, o viena iš virtualiai atliktų spektaklio scenų sujungė abipus Atlanto gyvenančius lietuvius. „Šiemet buvome suplanavę

pastatyti G. Bizet „Karmen“, viską sutvarkėme, turėjo atvažiuoti iš Lietuvos solistai, ir dirigentas, režisierius ir aišku, kad viskas subyrėjo“, – pasakoja Čikagos lietuvių operos pirminkė Daina Miežlaidis. Čikagos lietuvių opera, įkurta pokariu, 1956-aisiais, iki šių dienų išlaikė tradiciją, visus spektaklius dainuoja lietuvių kalba. „Pasisekė išlaikyti tą tradiciją ir labai džiaugiamės tuo, kad dabar mes, tie trečiosios bangos lietuviai Amerikoje, sugebėjome. Ir sugebame išsilaikyti kiek galima, kiek ir visi kolektyvai, nes mes esame ne pelno siekianti organizacija“, – pasakoja sopranas Nida Grigalavičiūtė. Muzikologės Jūratė Katnaitės teigimu, opera išeivijoje – tautinis fenomenas. Didžiulėje Amerikoje – lietuviybės salelė. „Ji gimė iš ilgesio operai, Kauno valstybės operos teatrui, nes didžiulis būrys 1944 metais valstybės operoje dirbusių dai-

SUKAKO 48 METAI NUO ROMO KALANTOS SUSIDEGINIMO

Gegužės 14 d. sukako 48 metai nuo tos dienos, kai Kauno Laisvės alėjoje, protestuodamas prieš sovietų okupaciją, susidegino vaikiną iš Vilijampolės – Romas Kalanta. Laisvės alėjoje, prie muzikinio teatro, kur protestuodamas prieš sovietų okupaciją susidegino Kalanta, ketvirtą dieną skambėjo bardų dainos. Atėjusieji į minėjimą padėjo gėlių, uždegė atminimo žvakučių. Prieš keliolika metų čia atsirado skulptoriaus Roberto Antinio sukurtas paminklas „Aukos laukas“.

1972 metų gegužės 14 dieną 19-metis R. Kalanta Kaune centre – Laisvės alėjoje – apsiliejo atsineštu benzinu ir susidegino. Jis paaukojo savo gyvybę protestuodamas prieš sovietų okupaciją ir gindamas teisę gyventi laisvoje Tėvynėje. R. Kalantos užrašų knygelėje liko įrašas: „Dėl mano mirties kalta tik santvarka“. Šis įvykis nuaidėjo ne tik

Sovietų Sąjungoje, bet ir visame pasaulyje. R. Kalantos laidotuvis virto masiniu mitingu ir jaunimo riaušėmis Laisvės alėjoje. Protestuotojai buvo negailingai tramdomi, panaudojus sovietų ginkluotąsias pajėgas, daugelis jų suimti ir kalinti. Tačiau gyvu laisvės fakelu virtusio jaunuolio auką įžiebė aktyvesnį lietuvių tautos pasipriešinimą okupantams. Tai tapo pamatu vėlesnei visų Lietuvos įvykių grandinei reakcijai, kuri galiausiai peraugo į Sąjūdžio judėjimą. LRT

„DIRVAI“ AUKOJO:

S.Matas,	
Independence, OH	250
V.Lapatinskas,	
Seattle, WA	122
G.Balanda,	
Sterling Hts., MI	100
Anpnimas,	
Painsville, OH	50
B.Banaitis,	
Plymouth, MA	45
E.Jakulis,	
Willoughby, OH	15

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Paminklas Romui Kalantai šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje. JAV. Archyvinė nuotr.

KARTOGRAFIJOS VAIDMUO PASAULIO ISTORIJOJE

VILNIAUS GAONAS LIETUVOS IR IZRAELIO FILATELIJOJE

Šiemet, minint 300-ąsias Vilniaus Gaono gimimo metines, filatelistas, sfragistas bei kartografas inžinierius Rimantas A. Kunčas-Zemaitaitis „Dirvos“ skaitytojams pristato jo kolekcijoje esančius Lietuvoje ir Izraelyje išleistus proginus vokus.

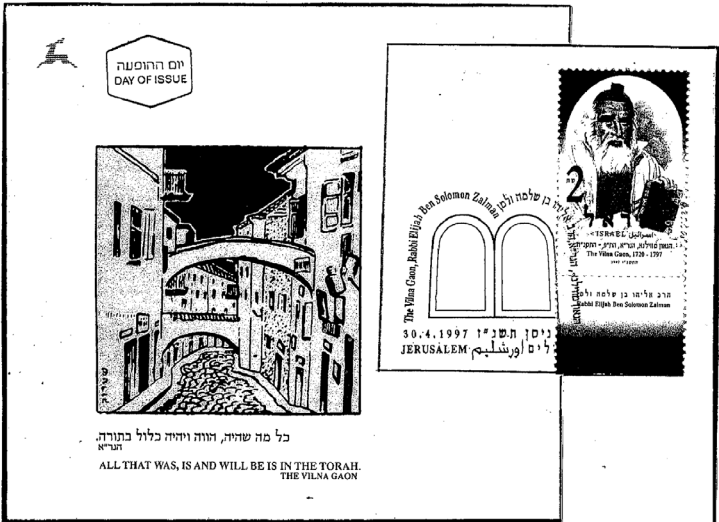
1997 m. Lietuvoje ir Izraelyje išleistuose proginuose vokuose, minint 200-ąsias jo mirties metines, pristatomas Vilniaus Gaonas Elijahu ben Solomon Zalmanas (1720–1797) – žymiausias religinis autoritetas, nulėmęs religinį-kultūrinį Lietuvos

žydų bendruomenės savitumą. Lietuvoje išleisto voko iliustracijoje skaitytojai gali matyti tai progai Vilniaus pašto sukurtą Vilniaus Gaonui skirtą antspaudą. Izraelyje tai progai buvo sukurti pašto ženklas, antspaudas ir išleistas vokas, kurio iliustracijoje matome Vilniaus senamiestį. Beje, tą pačią Vilniaus senamiestį gatvę, įžvelgiamą pro atvirą langą už Gaono nugaros, matome ir Lietuvoje išleisto voko iliustracijoje. Tuo laikotarpiu Lietuvoje veikė garsios religinės mokyklos - ješyvos, iš Lietuvos kilo daug žymių rabinų, kantorų, Talmudo komentatorių. Gaono tėvas Solomonas Zalmanas buvo garsus Talmudo žinovas, Vilniaus rabino Izaoko Kremerio palikuonis. Vilniaus Gaono, kaip vieno žymiausių XVIII a. išminčių, pasaulinio garso Toros ir Talmudo komentatoriaus, vardas išgarsino Vilnių kaip Lietuvos Jeruzalę. Lietuvos

žydų bendruomenė nuo seniausių laikų buvo savita ir turėjo gilią šaknis ir senas religines tradicijas. Lietuvos kultūrinėje erdvėje buvus palankioms žydams socialinėms sąlygoms, iškilo vietinių religinių autoritetų, formavusių savitą žydų pasaulėjautą, dėl ko Lietuvos žydai imti vadinti litvakais. Teigiama, kad Vilniaus Gaonas pradėjo naują Mikros (Šventraščio), Mišnos ir Talmudo tyrinėjimų erą. Jo

kūrybinį palikimą sudaro per septyniasdešimt veikalų įvairiomis temomis – Šventraščio, Talmudo, bendrųjų mokslų, tokių kaip geometrija, astronomija, medicina ir pan., mistinių kabalos tekstų komentarai, hebrajų kalbos gramatika, ir kt., kurie ir šiandien tebekelia didelį susidomėjimą.

„Dirvos“ korespondentė Živilė Gurauskienė, el. p. dirva.press@gmail.com

IOC SKIRTA PINIGINĖ INJEKCIJA OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ PERKĖLIMUI SUKĖLĖ KLAUSIMŲ

Tokijo olimpinės žaidynės.

AP

**ATSKIRAI, BET KARTU: VISO PASAULIO LIETUVIAI OLIMPINĘ
DIENĄ ŠIEMET ŠVĘS BĖGDAMI**

Danske Bank Vilniaus maratonas 2019.

E. Blaževič/LRT nuotr.

Vilniuje, Kaune, Skuode ar Raseiniuose, Londone, Melburne ar Čikagoje – nesvarbu, kur būsite birželio 23 dieną, Lietuvos tautinis olimpinis komitetas (LTOK) kartu su LTeam – Lietuvos olimpine komanda – kviečia vieningai paminėti Tarptautinę olimpinę dieną, bėgte įveikiant lietuvišką olimpinę mylią, praneša LTOK.lt.

1988 metrai – tiek sudaro lietuvišką olimpinę mylią, simbolizuojančią LTOK atkūrimo datą. Šis bėgimas tapo neatsiejamu jau 30 metų rengiamos sporto šventės akcentu, todėl dėl Lietuvoje įvestų karantino ribojimų negalėdami suorganizuoti renginio Vilniuje LTOK nutarė nesulažyti bent vienos tradicijos.

„Žmonėms jau tapo įprasta vasaromis Olimpinių dieną minėti sportiškai, tad, nepaisant situacijos pasaulyje, nusprendėme tokią galimybę jiems suteikti ir šiemet, – kalba LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė. – Ir jeigu ankstesniais metais planams

dalyvauti sporto šventėje su-
kliudydavo atstumas, tai ši
kartą bėgti kartu su visais bus
galima būnant bet kuriame
pasaulyo kampelyje.”

„Palaikome šią puikią LTOK iniciatyvą rengti virtualų lietuviškos olimpinės mylios bėgimą ir taip paminėti Olimpinę dieną ne tik Lietuvoje, bet ir kituose mūsų planetos kraštuose, kuriuose gyvena daug aktyvių tautiečių, – džiaugiasi Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) sporto reikalų komisijos pirmininkas Laurynas Misevičius.

– Pasaulį sukausčius iki šiol neregėtos COVID-19 pandemijos aplinkybėms, kaip niekada svarbu visiems palaikyti sportinę formą, kad neprarastume imuniteto. Todėl su dideliu malonumu prisidėsime prie LTOK rengiamo virtualaus bėgimo ir skatinsime jame dalyvauti visus sportui neabejingus užsienyje gyvenančius lietuvius.”

Dalyvauti virtualiame lietuviškos olimpinės mylios bėgime – itin paprasta. Birželio

23-iają reikia bėgte įveikti mažiausiai 1988 metrų atstumą, tai užfiksuoti programėle ir savo rezultatu, naudojant grotažymę #OlimpinėDiena2020, pasidalinti socialiniuose tinkluose. Dalyvavimas šiame bėgime – nemokamas.

„Tai – ne varžybos, o bėgimas, skatinantis žmones aktyviai judėti, net ir karantino metu neapleisti sporto ir mėgautis jo teikiama malonumais, – pabrėžia bėgimą organizuojančio Lietuvos olimpinio fondo direktorius Mantas Marcinkevičius. – Žinodami, kad virtualiame bėgime dalyvaus ir olimpiečiai, ir profesionalūs bei pasišventę bėgikai, vienos mylios įveikimu jų neapribosime. Kiekvienas, pagal savo galimybes, galės įveikti dvi, penkias, dešimt, o galbūt ir dvidešimt lietuviškų olimpinių mylių.”

Visi virtualaus bėgimo dalyviai, įveikę bent vieną lietuvišką olimpinę mylią, bus apdovanoti Olimpinės dienos suvenyrais ir rėmėjų dovanėlėmis.

Juos atsiimti bus galima dviem būdais – LTOK būstinėje, įsikūrusioje Vilniuje, Olimpiečių g. 15, arba bet kurioje šalies „Eurovaistinėje“. Į užsienį prizai nebus siunčiami, tačiau užsienyje gyvenantys bėgimo dalyviai savo prizus galės atsiimti keliais būdais: PLB ir ŠALFASS organizacijų renginiuose arba už juos prizus atsiimti galės Lietuvoje gyvenantys nurodyti asmenys. **LRT**

Tokijo olimpinų žaidynių organizatoriai ir toliau atlieka skaičiavimus, kiek kainuos renginio perkėlimas iš 2020-ųjų į 2021-uosius metus.

Tinklapis insidethegame. biz skelbia, kad Tarptautinis olimpinis komitetas (IOC) į žaidinių perkėlimo biudžetą jau investavo 650 milijonų JAV dolerių.

Po gegužės 14 d. surengto IOC valdybos posėdžio IOC prezidentas Thomas Bachas prognozavo, kad bendra žaidynių perkėlimo suma gali siekti 800 milijonų dolerių.

Iš minėtos sumos 150 milijonų yra skirta „pagalbos paketui“, o likusi suma – skirta žaidynių organizavimui.

Didžioji dalis papildomų išlaidų bus padengta Japonijos. Tokijo olimpinių žaidynių organizacinio komiteto vykdančysis direktorius Toshiro Muto

atskleidė, kad tikslios žaidynių perkėlimo į kitus metus išlaidos dar nėra aiškios.

T. Muto patvirtino „nežinaš, kodėl IOC skyrė 650 milijonų dolerių injekciją, ir kur ši suma bus panaudota”.

„Kodėl yra skiriami būtent 650 milijonų, turite klausti IOC“, – aiškino japonas.

Olimpinių žaidynių organizatoriai bando sumažinti renginio išlaidas atsisakydami kai kurių anksčiau planuotų renginių. Žadama, kad olimpinių žaidynių deglo nešimo ceremonija bus transliuojama internetu.

Japonijoje žaidynių perkėlimo klausimas įžiebė didžiules aistras. Dėl koronaviruso pandemijos šalies ekonomikai neišvengiamai smuks, o didžiulis sporto renginys užkrauna papildomą našta ant mokesčių mokėtojų pečių. **LRT**

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

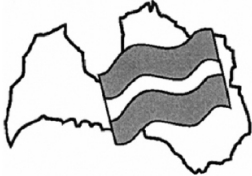
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

336 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095

Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each
month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

Savings - 1.00% APY*
IRA - 1.26% APY*

***APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD**

**MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING**

310.828.7095 | info@clcu.org

Member FDIC. Member of the FDIC. Member of the FDIC.

NCUA

National Credit Union Administration, U.S. Department of Treasury

www.clcu.org